

Pamětní kniha
obce Grymova
I.

Tato kniha obsahuje
297 stran.

Jamara Antonín
starosta.

Spáčil Frant
nárněstek

Kapitola 4 – Léta 1938-1959

Zápis za léta 1938-1958.

Úvod.

Poslední zápis kronikářů Františka a Julia Nedomových je z května 1938. Po příchodu okupantů v r. 1939 byla kronika z obce odebrána. Byla navrácena až po osvobození v r. 1945. Tak kronika nemohla být vedena v letech pro náš národ tak těžkých, v době okupace. Po navrácení nebyla kronika vedena dalších 13 let, neboť se nenašel v obci vhodný dobrovolný pracovník, který by se tomuto věnoval. Až v r. 1958 se organizace ČSM zavázala kroniku doplnit. To se uskutečnilo koncem r. 1958 a počátkem 1959. Na doplnění pracovali: Zdráhal Milan (nar. 1938, student Vysokého učení technického Brno), Ryšánek Vít (nar. 1942, student průmyslové školy Přerov), Kučová Vlasta (nar. 1928, dělnice Meopty Přerov), Zamazal Stanislav (nar. 1943, student zemědělské technické školy Přerov), Pluhař Karel (nar. 1942, student průmyslové školy Přerov).

Po seznámení s dosavadními zápisy kroniky bylo rozhodnuto doplnit zápisy před r. 1938 o vše, co se o historii obce dalo získat. Tento doplněk je napsán za zápisem r. 1958 v zápisu zvaném „K historii obce do r. 1938“.

K zápisu r. 1938 je nutno dodat, že tento rok byl velmi významný pro další osud naší republiky. V květnu byla vyhlášena částečná a 23. září všeobecná mobilisace. Při všeobecné mobilisaci z naší vesnice rukovalo 7 mužů. Dále byli odebráni všichni schopní

Oficiální přiděly potravin na jednu osobu na jeden měsíc byly následující:

chléb — 6,80kg, sádlo — 0,16kg, sůl — 0,30kg,
maso — 1,80kg, um.tuky — 0,45kg, mléko — 0,25l denně.
mouka — 3,20kg, cukr — 1,20kg.

Děti do 14 let měly mimo to ještě tento přiděl:

másl — 0,36kg, mléko — 0,5l denně.

Kromě těchto obyčejných přidělů byly přidavky pro pracující v průmyslu, a to pro lehké pracující, těžce pracující a velmi těžce pracující. Pro těžce pracující byl přidavek následovný:

maso — 2,40kg, chleba — 3,-kg, sádlo — 0,60kg.

Pro lehké pracující byly přidavky poloviční.

Přes velmi tíživou situaci a v zásobování si občané navzájem vypomáhali. Mouka se mlela bez povolení k mletí, zabíjelo se bez povolení k porážce. Kladem naší obce je, že až na jeden případ (který přešel téměř bez trestu) nebylo udání na policejní orgány pro porušení zásobovacího systému.

Jednotlivá hospodářství v obci během okupace nedoznala poklesu, nýbrž naopak, dá se hovořit o zvyšující se tendenci.

Po příchodu okupantů byly dosavadní dvě politické strany rozštěněny a nařizena strana Národní souručenství. Do této strany se všichni občané musili přihlásit. Tak se také stalo v naší obci, a tím se vytvořila u nás organizace Národního souručenství. Též bylo vytvářeno mladé Národní souručenství, do níž byla nucena vstupovat mládež. I u nás v obci vytvořila mládež mladé Nár. souručenství. Čiřkost Nár. souručen-

koně a vozy. Mobilisovaní měli chránit naše hranice proti hitlerovskému Německu. Avšak zradou našich západních spojenců i domácí buržoasie byla dle dohody v Mnichově vydána bez jakéhokoliv boje naše okrajová území Německu. Pak následovala postupná demobilisace. Do province se do obce vrátili všichni mobilisovaní. S nimi se vrátili všichni koně a vozy. V souvislosti se změnami hranic došlo ke stěhování československých občanů ze zabraného území. Do naší obce se přistěhovali Zmundo-
vi, Inderkovi, Mertovi a mladí Plukařovi.

Dle rozhodnutí vládních orgánů byly staré politické strany zrušeny a vytvořeny dvě nové. Do mládežnické organizace jedné z nich, strany národní jednoty, se přiklátila mládež naší obce a vytvořila tím v obci organizaci této strany.

Okupace.

Rok 1939 byl pokračovatelem smutného roku 1938. Byla dovršena zrada buržoasie vydáním zbývající části republiky Německu. Tak došlo 15. března 1939 k okupaci naší vlasti hitlerovským Německem. Obraz naší vesnice se z doby okupace nelišil nijak od obcí jiných. Dvoj-
jazyčné označení veřejných budov, dvojjazyčné úřední vyhlášky s německými orlíky, občas vlajky protektorátní a říšské s hákovitým křížem. Dále vázané hospodářství, lístky na potraviny, textilie, obuv a všechny potřeby denního života, zavedení povinných dodávek zemědělských produktů, úřední kontroly, na druhé straně obchod na černo za ceny závratně výše.

ství nebyla v obci žádná.

Je třeba podtrhnout jednotu občanů naší vesnice v době okupace, kdy všichni pochopili vážnost situace a nevyskytl se nikdo, kdo by se dal do služeb okupantů. Občané v naší obci masově poslouchali zahraniční rozhlas, který bylo přísně zakázáno poslouchat, a posilovali se tak ve víře v porážku nacistů.

Celá obec žila kulturním životem. Hrál se divadlo, přes přísný zákaz pořádání tanečních zábav pořádaly se taneční zábavy, ba dokonce r. 1942 veselý Svěstr v maskách. Tyto zábavy navštěvovala mládež ze širokého okolí. Přesto, že tyto zábavy byly pravidelné, nikdy se nedostaly k uším Němců. Všechny tyto kulturní podniky pořádala mládež.

Během okupace se hrála tato divadla:

Nejprve byl uspořádán večer aktovek, které nacvičovaly sestry Vánovy. Později byly postupně nacvičeny hra „Postrach mužů“ a veselohra „Trampoty Hajného Klobásky“. Obě hry nacvičoval Husar z Prosenic. Tyto hry, jak již připomenuto, hrála mládež. K nacvičení se scházeli u Vitoslavských v kuchyni. Mezi mládeží byla velká ochota a chuť hrát; svědčí o tom i to, že k nacvičení se scházeli i ti, kteří nenacvičovali. Za svou námahu při nacvičení byli grymovští ochotníci odměněni velkým zájmem o všechna představení. Hrál se v místním hostinci, který byl při představení přímo přeplněn. Veselohra „Trampoty Hajného Klobásky“ byla grymovskými hrána i v Hozlovicích.

Při nástupu okupantů bylo složení obecního zastupitelstva následující starosta Nedoma František

(č.3), náměstek Ptáček Antonín, radní Raška František, členové: Ryšánek Stanislav, Martinek Theodor, Duda František, Vitoslavský Alois, Štefek Jan, Kuča František.

Na jaře r.1939 byly vysázeny na obecní hrázce u Bečvy třesně.

R. 1939 byl v obci instalován první telefon. Byla zřízena v hostinci u Martinků veřejná telefonní hovorna.

Na jaře r.1940 vytvořila mládež kolem kaple park. Po vytvoření tohoto parku počali si občané dělat parky před svými domy. Tím se zlepšil vzhled obce. Před parky zde před domy byl volný, neupravovaný trávník s ovocnými stromy.

V březnu 1942 byl s kaple odebrán zvon pro vojenské účely. Tento zvon byl z r.1859. Měl nápis Ladení A L.F. STANKE OLOMUCII FUSA 1859. Podle ústního podání byl za 1. světové války zakopán v zemi, a to pravděpodobně v části katastru, které se říká Tihelna. Nový zvon byl věnován Šebestovou Filomenou v r.1944. Byl posvěcen a zavěšen v listopadě toho roku.

V polovině r. 1942 se změnilo složení obecního zastupitelstva. Starostou obce se stal Jemelík Alois. Dalšími členy obec. zastupitelstva byli: Vitoslavský Alois, Chytil Antonín (č.30), Ptáček Ladislav, Ryšánek Stanislav, Martinek Teodor, Spáčil Antonín, Kuča František, Nedoma František (č.12).

Těžká chvíle pro vesnici nastala, když odcházeli mladí lidé na nucené práce do Říše a na kopání zákopů. V r.1942 odchází ročník 1921. Byli to

ti: Dokoupil Ladislav, Jemelík Jaroslav a Raška Jaroslav. Poslední jmenovaný při úmrtí svého otce chce se přes přísný zákaz fašistů dostat na pohřeb. Při útěku byl chycen a uvězněn. Mimo něj nebyl v naší obci v okupaci nikdo politicky stíhán. R. 1943 byl povolán na práci do Říše ročník 1924, ze kterého odešli Kuča Miroslav, Trochtová Apolena. R. 1944 odešli Chytil František, Martinek František a Ministr Josef na kopání zákopů. Též u nás v obci byli ke konci války ubytováni „zákopníci“, budující v okolí zákopy.

Na nucené práce do Německa museli odcházet i dělníci. Z naší obce to byli Zbořil Metoděj, Zdráhal Bohumil.

Počátkem r. 1940 byla tuhá mrázitá zima, ve které pomrzlo mnoho ovocných stromů. V zimě počátkem r. 1942 napadlo mnoho sněhu. V tyto velké zimy školáci nechodili do školy, jen jedenkrát za týden pro školní úlohy. V r. 1939 vylila dvakrát Bečva, a to ve velkém rozsahu. Poprvé vylila přede žněmi a podruhé v době žni, takže nadělala mnoho škod. Ještě několikrát během války vystoupila, ne však již takovou měrou.

Ke konci války poč. r. 1945 pro ubytování pracovníků zákopových čet a později vojska se ve škole v Radslavicích nevyučovalo. Aby školáci přece jen něco se naučili, docházel občas do obce řídící učitel Stanislav Taufer a zde po domech školáky vyučoval.

V letech 1939-1944 byly tyto výnosy zemědělských plodin (z 1ha):

1939: pšenice 27q, žito 26q, ječmen 27q, oves 21q, brambory 210q, cukrovka 430q.

1940: pšenice 26q, žito 21q, ječmen 26q, oves 23q, brambory 220q, cukrovka 350q. 19

1941: pšenice 22q, žito 23q, ječmen 22q, oves 23q, brambory 190q, cukrovka 320q. 19

1943: pšenice 37q, žito 23q, ječmen 28q, oves 31q, brambory 190q, cukrovka 350q. 19

1944: pšenice 30q, žito 26q, ječmen 28q, oves 29q, brambory 220q, cukrovka 370q.

Úmrtí od r. 1938 do r. 1944: 19

1938: Nedoma Stanislav, raněn srdeční mrtvicí, ve věku 28 let; Rysánek Vítěslav (č.18) ve věku 1,5 roku; Nedomová Božena, novorozeně; Tihelková Anna.

1939: Chytilová Františka (č.14) věk 64 let; Rysánek František (č.11) ve věku 58 let; Pluhař Adolf ve věku 62 let. 19

1940: Chromeček Josef ve věku 71 let; Pluhařová Anna ve věku 62 let.

1940: Zbořilová Marie ve věku 39 let; Chromečková Františka ve věku 73 let; Jemelík Alois (č.23) ve věku 67 let; Rysánková Marie (č.33). R

1942: Zemánek Inocenc ve věku 72 let.

1943: Ptáčková Marie, novorozeně; Raška František, novorozeně; tento byl prvním občanem Grymova, který byl pohřben na hřbitově v Radslavicích.

Do této doby se pochovávalo na hřbitově v Pavlovicích. Aby se mohlo pochovávat v Radslavicích, musela naše obec zaplatit Radslavicím částku 17 000 Kčs. Tato částka byla vybrána od občanů.

1944: Duda František ve věku 72 let; Šebestová Filomena (č.8) ve věku 79 let; Spáčil Zdeněk ve věku 19
su
be
lo.
01
se

19 let (tuberkulosa kostí).

Změny majitelů domů v letech 1938-1944:

1938: dům č. 26 převzal Ptáček Ladislav a Marie, č. 35 převzal Krečmer Josef a Zdislava.

1939: dům č. 3 převzal Nedoma Ladislav a Marie, č. 6 Zemánek František a Anna, č. 15 Pluhař Karel, č. 38 Ryšánek Metoděj a Blažena, č. 34 koupil Krečmer Josef a Zdislava.

1940: dům č. 12 převzal Nedoma František a Marie (roz. Spáčilová); v tomto roce odprodal část svého domku Kuča František Mokryckému Michalu a Josefě. Dům dostal původně čís. 9, později bylo změněno na č. 45.

1941: dům č. 11 převzal Ryšánek Jarolím, č. 16 Zamazal Stanislav a Hedvika; tohoto roku si postavil rodinný domek Zamazal Antonín a Františka, který dostal číslo 44.

R. 1944 si postavil nouzové obydlí na Urvovci Zvolský Frant. z Přerova, kde bydlel ke konci války. Tomuto domku bylo později přiděleno č. 46.

Osvobození.

Život během okupace se pozměnil koncem února 1945 přiblížením fronty. Začaly se objevovat první světelné rakety „Ivan“, den ode dne vzrůstalo letecké nebezpečí. Koncem dubna bylo již slyšet i vzrůstající dělostřelstředbu. Fronta se přibližovala se všech stran. Obyvatelstvo se připravovalo na nejhorší: vykopávaly se skryšky, schovávaly se potraviny, zazdívaly se skle-

py, dělaly se kryty.

Koncem dubna a počátkem května německá armáda kvapně ustupovala, a to ve dne i v noci, před Rudou armádou. Vojska ustupovala povětšinou po silnici od Radslavic do Prosenic; jen málo projížděli přes naši obec do Kozlovic. V obci se zastavovali jen na krátký čas, neboť měli naspěch ustupovat. Pouze polní vojenská kuchyně, jež se ubytovala u Vitoslavských, se zde při tomto ústupu pozdržela.

6. května se zdálo, že fronta je přímo za kumny. Ústup již téměř ustával. 7. května jako poslední odjela z obce i polní kuchyně. Jen ve mlýně u Ptáčků zůstalo 29 německých vojáků jako stráž mostu. 8. května po 3. hodině v noci i ti sebrali rychle své věci a přešli za Bečvu. Asi před čtvrtou hodinou otrásly vzduchem dva mohutné výbuchy: most přes Bečvu byl Němci vyhozen. Z blízkého „Závrbku“ ozvala se střelba a vzápětí vyšlehly plameny. To Němci zapálili zásoby benzínu a lihu, který sem byl vyvezen z prosenického cukrovaru.

Nastalo ráno. Lidé se seběhli kolem rozbitého mostu a někteří odvážlivější přešli na druhou stranu do „Závrbku“, kde odvalili stranou dosud nevyhořelé barely lihu a benzínu. Němce nebylo vidět, zalezli do úkrytů. Lidé se zase vraceli zpět k mostu.

Asi v půl osmé přijela k mostu od Radslavic dvě auta a na nich - rudoarmějci, naši osvoboditelé. Navázali ihned palebný styk s Němci, kteří měli kulometná hrázda kolem starého ramene Bečvy, a pak odjeli podat hlášení

o postavení Němců.

Mezitím přišli i do obce první rudoarmějci, a to na průzkum. Připlížili se od Radslavic jeden po druhém v určitých vzdálenostech jednak kolem rybníčka a příkopou podél silnice, jednak kolem zahrad a zahrádou a stodolou č. 41, na návěs. Zde byli občany, kteří je spatřili, srdečně přivítáni.

Zanedlouho přijela od Radslavic auta a za nimi lehká děla. Některá děla měla stanoviště u Radslavic v zahrádkách a kolem křbitova, jiná pod stromy kolem mlýna „Hloží“ a na levém břehu Bečvy. Rozvila se bitva. Němci odpovídali kulomety a dělostřelbou. Brzy nato přijela salvová děla „Katuše“ a zaujala postavení jednak u „Hloží“, odkud odstřelovala prosenický cukrovar, jednak na poli u č. 33, odkud odstřelovala Buchký kopec. K „Hloží“ přijela pak další „Katuše“ a poslala nových 16 ran na cukrovar. Sotva se dým rozptýlil, na cukrovaře vlál bílý praporek. Němci se vzdali.

Zatím přišli občané z Radslavic i Grymova k mostu, aby pomohli upravit přejezd přes Bečvu. Pracovalo se za střelby. Jedni přinášeli kameny, druzí dřevo; všichni pracovali jak mohli. Na pomoc přišli i občané z Prosenic; to rudoarmějci měli již Prosenice v rukou.

V poledne je most natolik opraven, že celá záplava vojska, jež se rozlila na levém břehu Bečvy, se hnula a valila přes most na druhou stranu. Šla a šla vozů, aut, polní děla, motorisované jednotky, všechno se valilo jako mocný, nepřetržitý

proud až pozdě do noci, kdy přijížděly lehké tanky a pancéřová děla. Jen krátký odpočinek stačil a již dál zase pospíchali na Germány.

Pod košatou lipou v „Hloží“ vzala si válka svou oběť. Padl tu jeden z rudoarmějců, kteří obsluhovali polní děla, postavená pod mlýnem na břehu potoka. Utrpěl zde těžké zranění v krku, byl převezen do polní nemocnice v Radslavicích, kde přes ošetření zemřel. Byl pochován na radslavském hřbitově.

V dalších dnech se život vesnice dostával pomalu do normálních kolejí.

Rok 1945.

Po osvobození vesnice Rudou armádou bylo přikročeno k ustavení Místního národního výboru (MNV), který byl vytvořen v tomto složení: předseda Semelík Alois (ČSL), Vitoslavský Alois (ČSL), Ptáček Ladislav, Spáčil Antonín, Chromeček Josef (KSC), Chytil Antonín (č. 30, ČSL), Nedoma František (ČSL), Zbořil Metoděj (KSC), Kuča František (KSC). (V závorce uvedené členství členů MNV v politických stranách je vzhledem k pozdějšímu členství, po vytvoření polit. stran v obci.)

V červnu byla v obci založena místní organizace Komunistické strany Československa. Založili ji Kuča František, Chromeček Josef a Zbořil Metoděj. Dne 8.6. byla první plenární schůze, na níž byla organizace KSC vytvořena. Předsedou

organizace zvolen Kuča František. Zakládajících členů bylo asi 16. Dne 26.8. uspořádán organizací KSC taneční věneček.

V tomto roce byly v obci založeny další organizace politických stran, a to: organizace Československé strany lidové (ČSL), která postupně vzrostla na 44 členů (počet zakládajících členů nebyl zjištěn), předsedou byl Nedoma František. Organizace Národně socialistické strany měla v obci asi 5 členů.

Zároveň v tomto roce došlo ke sdružení mládeže v organizaci Svazu české mládeže. Předsedou organizace SČM se stal Nedoma Josef. V SČM byla v obci organizována všechna mládež. V prosinci uspořádal SČM mikulášský večírek s programem, na kterém byly členům předány legitimace SČM. V říjnu byl ^{mládeží} uspořádán oslavný večer 28. října. Byl sestaven ve formě aktovek. Tato oslava se všem přítomným občanům líbila.

1. července zvítězilo v okrskové soutěži zámků v Prosenicích naše sportovní družstvo. Byli to: Ryšánek Josef (č.8), Ryšánek Jaroslav (č.39), Ryšánek Antonín (č.8), Ryšánek Vojtěch (č.18), Dokoupil Rudolf, Kuča František.

Rozbitý most, který byl při osvobození dán do provozu, nevyhovoval. Proto byl vedle tohoto mostu postaven prozatímní most dřevěný. Po postavení dřevěného mostu byl rozbitý most odstraněn.

Na podzim byl zaveden na „Urbovec“ do čís.

25,32,46 elektrický proud. Do této doby se zde svítilo petrolejovou lampou.

Tohoto roku byla na návsi slavnostně vysázena lípa svobody.

Od září studuje na průmyslové škole strojí (4-leté) v Přerově Jemelík Jaroslav.

Úroda v tomto roce byla takováto (z 1ha): pšenice 30q, žito 28q, ječmen 33q, brambory 220q, cukrovka 340q.

Svatby: Ministr Josef do Oseka, Vaňová Marie do Sedlnice.

Narození: Krečmer Jan, Novotný Miroslav, Novotná Božena, Ryšánek Jaromír (č.11), Zamazal Antonín, Merta Edvín.

Zemřeli: Raška František ve věku 75 let, Štefková Františka ve věku 70 let.

Rok 1946.

Dne 26.5. byly provedeny volby do Ústavodárného národního shromáždění. V těchto volbách se volili kandidáti jednotlivých politických stran, každá strana měla svou kandidátku. Která strana dostala nejvíce hlasů v naší obci, nepodařilo se zjistit; doklady z voleb se nedochovaly a výsledky si v obci již (t.j. r. 1958) nikdo nepamatuje. Pouze v zápisech ze schůzí KSČ je zmínka o poděkování okres. sekretar. KSČ za vítězný výsledek komunistů při volbách ve zdejší obci; zda se tím myslelo, že KSČ dostala nejvíce hlasů, či zda toto vítězství bylo jinak

myšleno, není známo.

30.6. byl obnoven MNU. Předsedou byl zvolen opět Jemelík Alois (ČSL), místopředseda Kuča František (KSC), radní Vitoslavský Alois (ČSL), členové: Nedoma František (ČSL), Chro-
meček Josef (KSC), Ptáček Ladislav, Duda Fran-
tišek, Zdráhal Bohumil (KSC), Chytil Antonín
(č. 30, ČSL). (V závorce je členství v polit. straně.)

Počátkem dubna byla v obci vytvořena od-
bočka Svazu přátel SSSR v Československu. Přec-
sedou odbočky se stal Ministr Arnošt. Odbočka
měla spočátku 17 členů, později vzrostla na 22
členů.

V rámci osidlování pohraničí po odsunutých
Němcích odstěhovaly se z vesnice některé rodiny.
Byly to rodiny: Zemánek Antonín, Baláš, Merta,
Pitr a Schejbalová Anna.

V únoru se hrála místní organ. SČM diva-
delní hra „Harry Schelmass v boji o poklad“. V
této hře účinkovali většinou školáci do 14let. Tu-
to hru nacvičoval Nedoma Josef.

26.5. organizace KSC pořádala kácení máje.
Toto mělo velký ohlas, neboť bylo dobře připrave-
no.

Tototo roku byl v obci zakoupen první o-
sobní automobil. Majitel byl Ministr Arnošt. Stav
motorových vozidel k 31.12. je tento: 1 automobil,
4 motocykly.

Od září studuje na dvouleté rolnické škole v
Šumperku Ryšánek Jaroslav (č. 39). Jsou tedy nyní

21
209,
21
lár-
se
12-
115-
zá-
ok-
i
SČ
nak

41
v obci dva studenti.

Z 1 ha se urodilo: pšenice 31q, žito 27q, brambory 240q, ječmen 33q, cukrovka 470q.

Svatby: Zbořil Metoděj, Spáčilová Milena za Dočkala Ladislava, Semeliková Ludmila do Prosenic.

Narození: Ryšánková Vladimíra (č.18), Zemánek Jaroslav, Raška Jan.

Odstěhoval se Novotný Vojtěch ml. s rodinou do Frývaldova.

Rok 1947.

Tohoto roku bylo velké sucho. Úroda v celostátním měřítku byla malá a špatná. U nás se urodilo (z 1 ha): pšenice 19q, žito 26q, ječmen 29q, brambory 130q, cukrovka 330q.

20. dubna sebrala organizace SČM divadelní hru „Fialový mstitel“ od Hynka Stuchlého. V této hře účinkovali dospělejší mládež i školáci. Návuk hry vedl Nedoma Josef.

V létě přišli do obce členové SNB (Sbor národní bezpečnosti) a byli zde ubytováni. Měli za úkol hlídkovat v okolí obce a nepropustit benderovce. Benderovci byli polští fašisté, kteří se snažili dostat přes Moravu do Rakouska. Zde v okolí obce nebyl chycen žádný.

18.5. uspořádala místní organizace KSČ již podruhé kácení máje, jež mělo velký ohlas.

V září byl na schůzi MNV zamítnut návrh Zemské osvětové komise na změnu jména obce na

Mydlovary (podle dávno zaniklé vesnice, jež stála někde v okolí). Starý název byl ponechán, jelikož se vžil. Tato změna byla navrhována v rámci počesťování německých názvů obcí a míst.

Změny majitelů domů:

Duda František a Josefa převzal č.17, č.4 převzal Rysánek Josef a Marie.

Odstěhovali se Dočkalovi.

Svatby: Duda František, Dudová Eustachie do Želátovic, Nedoma Václav do Prosenic, Dokoupilová Františka, Mokrycká Františka do Oldřichova, Rysánek Josef s Marií Jemelkovou z Hozlovic, Novotná Božena za Špalka Ladislava.

Narození: Rysánková Jitka (č.4), Zemánek Zdeněk, Rašková Jiřina, Zbořil Zdeněk.

Zemřeli: Tihelka František ve věku 77 let, Zbořil Zdeněk novorozeně.

Rok 1948.

Tento rok byl velmi významný pro další život naší vlasti. V tomto roce dělnická třída pevně uchopila moc do svých rukou. V únoru se domácí reakce pokusila o státní převrat. Reakční ministři lidové, národně socialistické a demokratické strany podali demisi, jež byla pokusem o státní zvrát. Lid se postavil proti tomuto pokusu. Na výzvu KSČ se tvořily akční výbory Národní fronty, které měly za úkol očistit a obrodit politické strany a masové organizace od nepřátel lidu. Také u nás v obci byl vytvořen

místní akční výbor Národní fronty (MAU NF). MAU NF byl vytvářen tak, že jednotlivé místní organizace politických stran v obci (t.j. komunistické a lidové) a MNU vyslaly své zástupce do tohoto výboru. Předsedou MAU NF byl zvolen Chro-
meček Josef, člen KSČ. Jinak složení výboru, ani po-
stránce zastoupení jednotlivých organizací, není již
známo. Do obrozené lidové strany se staří členové
až na jednoho již nepřihlásili. Tak se stalo, že míst-
ní organizace této strany zanikla. Též organizace
národně socialistické strany se rozpadla a někte-
ří její členové se stali členy KSČ. Organizace KSČ
čítala v této době 15 členů.

25. března byl na schůzi MNU předsedou
MNU zvolen Kuča František, člen KSČ; náměst-
kem zvolen Vitoslavský Alois.

30. května byly provedeny volby do Národ-
ního shromáždění. U těchto volbách nebyli, jako
dříve, voleni kandidáti jednotlivých politických
stran, ale kandidáti jednotné Národní fronty.
Proto kandidátka byla jedna, jednotná kandi-
dátka Národní fronty. Volby v obci nedopadly
dobře. Ze 124 voličů se dostavilo k volbám 117 vo-
ličů. Z toho bylo 54 hlasů pro jednotnou kandidát-
ku NF a 63 voličů odevzdalo prázdný lístek (t.j.
byli proti).

U tomto roce byla vydlážděna silnice Rad-
slavice - Prosenice. Na vydláždění přispěla naše
obec částkou 3000 Kčs. Tato silnice bývala hodně
blátivá, hlavně na podzim v době sklizně cu-

krovky, takže školáci, kteří po ní chodili do školy, bývali značně zabláceni

20.6. se strhla velká bouře s velkým větrem a kroupami. Větr poškodil i několik střech (nejvíce u č. 42). Značné škody způsobil na ovocných stromech a na poli.

Výnosy z 1 ha byly: pšenice 28q, ječmen 35q, oves 30q, brambory 220q, cukrovka 360q.

Svatby: Mokrycká Marie za Bařinu Jindřich z Radslavic, Zdráhal Jaroslav s Vybiralovou Bětou z Kladnik, Ryšánková Eliška (č. 4) do Přerova, Bokunický František do Prosenic.

Narození: Zbořil Miroslav, Zdráhal Svatopluk, Ryšánek Antonín (č. 11), Pluhař Miroslav, Ryšánek Pavel (č. 38).

Zemřeli: Ptáček Antonín ve věku 69 let, Chytilová Františka (č. 30) ve věku 81 let.

Rok 1949.

V únoru byla přes obec zřízena autobusová linka ČSAD. Autobus jezdil ve všední dny 4 krát denně do Přerova a 4 krát zpět na lince Přerov-Lazníky. Do této doby dělníci i školáci jezdili do Přerova na kole nebo chodili na autobus do Radslavic.

6. března na výborové schůzi KSC předsedou místní organis. KSC zvolen Chromeček Josef.

28. srpna ve věku 45 let zemřel předseda

MNV Kuča František. Předsedou MNV se stal dosavadní náměstek předsedy Vitoslavský Alois (bez politické příslušnosti), rolník.

K 1.1. byly zřízeny Krajské národní výbory (KNV) a zrušeny Zemské národní výbory (které byly v Praze a Brně). Naše obec patří do olomouckého kraje (KNV Olomouc).

Veřejná obecní knihovna dosáhla v tomto roce počtu 394 svazků, z toho naučné literatury je 88 svazků.

Z 1 ha se urodilo: pšenice 33 q, žito 30 q, ječmen 29 q, brambory 260 q, cukrovka 400 q.

Od září studuje na zemědělské škole v Přerově (4-leté) Martinek Antonín.

Svatby: Martinek Ladislav s Vitoslavskou Anežkou, Kuča Miroslav s Jemelkovou Anežkou z Kozlovic, Dokoupil Jindřich do Buku.

Narození: Spalková Jvetta, Ryšánková Marie (č. 4), Zdráhalová Jana.

Zemřeli: Krečmerová Terezie ve věku 80 let, Krečmer Josef ve věku 73 let, Valentová Františka ve věku 80 let, Zamazal Antonín ve věku 63 let. Martinková Františka zemřela ve věku 93 let; přes tento vysoký věk byla velmi čilá; sama si vařila i hospodařila, dokonce minulý podzim sama česala ovoce se svých stromů. Zemřela náhle.

Změna majitelů domů:

dům č. 22 převzal Martinek Ladislav a Anežka, dům č. 32 převzal Kuča Miroslav a Anežka.

Odstěhovali se Chromečkoví do Prosenic.

Rok 1950.

V čerňu byla provedena reorganizace MNV. Dne 15. 6. na veřejné schůzi byl předložen občanům návrh na složení nového MNV k posouzení. Zde byli všichni bez námitek schváleni. Dne 26. 6. na veřejné schůzi byli zvoleni jednotliví funkcionáři MNV a provedeno složení slibu nových členů MNV do rukou člena ONV. Předsedou MNV zvolen Nedoma František (člen ČSL), rolník; zemědělský referent Dokoupil Ladislav, finanční referent Zamazal Stanislav, vyživovací referent Kuča Miroslav, kulturní referent Mikešková Františka (KSC). Tito (t.j. předseda a 4 referenti) tvoří radu MNV. Dalšími členy MNV byli: Kučová Vlasta (KSC), Zdráhal Bohumil (KSC), Ministr Arnošt (KSC), Rysánek Josef (č. 4).

Během roku byly vytvořeny při MNV komise (3-4-členné), jež měly napomáhat při práci jednotlivých referentů. Byly to: zemědělská komise, finanční komise, komise pro výkup a výživu, stavební komise, požární komise, osvětová komise. K tomu poznamenáváme, že komise existovaly i dříve (ne ovšem všechny uvedené); které to byly a od kdy, nebylo zjištěno. Zcela určitě byla od počátku MNV (ba i za okupace při obec. zastupit.) finanční komise; téměř jisté je, že byly komise zemědělská i vyživovací.

30. 3. byl zvolen předsedou míst. organizace KSC Zemánek Rostislav. 15. 6. místo něho zvolena

předsedkyní organizace KSC Kučová Vlasta.

V tomto roce došlo ke změně v místním akčním výboru NF. Předsedou byl zvolen Ryšánek Metoděj. Dalšími členy jsou: Poledňák Antonín (místopředseda, člen KSC), Zemánek Rostislav (KSC), Zdrákal Bohumil (KSC), Ryšánek Josef (č.4), Spáčil Antonín, Zamazal Stanislav.

V červnu byl v naší obci vybudován místní rozhlas. Poprvé jim bylo vysíláno na grymovské hody, to je 24. června. Náklad na vybudování rozhlasu činil 65 613 KčS. Vysílač byl umístěn v místnosti u předsedy MNU Vitoslavského. Tím dosloužily paličky obecního bubnu, jímž doposud byly oznamovány různé zprávy. Poslední bubeník obce byla Mokrycká Josefa.

V říjnu byla přestěhována kancelář MNU do č. 19, kde jí byly pronajaty dvě místnosti. Sem byla též přestěhována veřejná obec. knihovna (jež byla v č. 30) a vysílač místního rozhlasu. Kancelář MNU byla asi do poloviny r. 1948 umístěna v č. 20, kde se i úřadovalo a konaly schůze. Od té doby kancelář MNU neměla žádné místnosti. Listiny byly uloženy nejprve v č. 22, pak v prázdné místnosti obecního domu, úřadovalo se po domech, schůze povětšinou konány v hostinci.

Na návrh plna MNU byl Štefek Jan dán do Domu přestárých v Pavlovicích. Jeho dům č. 28 byl po jeho odchodu zbourán. Byl to poslední dům v obci, jež byl kryt doškem. K tomu je třeba říci, že tento dům byl polozbořeniště a majitel tam žil

v bidě a nemoci. Po přestěhování do Pavlovic se uzdravil a žil ještě mnoho let.

V tomto roce stát vykupoval od soukromníků velké zemědělské stroje pro Strojní traktorové stanice (STS) jakožto výrobní prostředky. V naší obci bylo vykoupeno: od Ministra Arn. mlátička velikosti 42 se samovazacím lisem a 20 k elektromotorem, 2 traktory (znač. Hanomak, Korunik); od Martinka Theod. mlátička 34 se samovazacím lisem a 15 k elektromotorem; od Ptáčka Lad. mlátička²⁸ se samovaz. lisem.

V říjnu bylo vysázeno na obecní alej 60 ks trnek.

Počátkem července byl velký přívál vody v Bečvě, a to dvakrát za sebou. Voda vylila z břehů, na některých místech sahala až po horní okraj ochranných hrází; voda tak zaplavila louky a pole po ochranné hráze.

Od září studuje na hospodářské škole v Přerově Ryšánková Marie (č. 8). (Celkem jsou nyní v obci dva studenti.)

Svatby: Bohunický Josef, Dokoupil Ladislav s Jemelíkovou Boženou, Martinek František do Lýsek, Dokoupil Antonín do Lýsek, Nedoma Josef do Buku, Zemánek Inocenc do Kozlovic.

Narození: Martinek Zdeněk (č. 22), Rašková Ludmila, Špalek Ladislav, Ryšánková Stanislava (č. 4), Bohunická Bronislava, Kučová Miluška.

Dům č. 25 převzal Zdráhal Bohumil a Anna, č. 36 Špalek Ladislav a Božena.

Odstěhoval se Zdráhal Jaroslav do Přerova.

Rok 1951.

12.3. byl předsedou místní organizace KSC zvolen Bohunický Josef.

V tomto roce došlo ke změně ve složení pléna i rady MNU. Členem MNU i rady se stal Bohunický Josef (KSC), jako vyživovací referent, místo Mikeškové Františky. Členem rady MNU se stal Rysánek Josef (jako kulturní referent) místo Kuče Miroslava (který odstoupil i z MNU). Novým členem MNU se stal Křečmer Josef.

28.12 byla ustavena trestní komise ve složení: předseda Nedoma František, místopředseda Ministr Arnošt, členové: Bařina Jindřich, Bohunický Josef.

V březnu byl združstevněn obchod se smíšeným zbožím Rysánka Metoděje a byla zřízena prodejna Budoucnosti.

Organisace SČM (od r. 1949 přejmenována na Československý svaz mládeže - ČSM) vyvíjela svou činnost hlavně do r. 1948. Ve své činnosti se zaměřovala na kulturní akce (jako divadla, kulturní pásma, zábavy), nikoliv na politické akce. Po roce 1948 slábne zájem zdejších členů o činnost v SČM (a pak v ČSM); odchodem jednotlivých členů organizace postupně slábne, neboť nebylo postaráno o nábor nových členů. Po odchodu předsedy Nedomy Josefa převzal tuto funkci Zemánek Rostislav. Po jeho odstěhování organizace ČSM v obci zaniká nadobro.

Také místní odbočka Svazu československo-

sovětského přátelství (dříve Svaz přátel SSSR v Československu) v této době neexistuje. Někteří členové přešli do odboček v závodech, jiní přestali mít o členství zájem, nebyly vybírány příspěvky, a tak odbočka u nás zanikla.

Asi v tomto roce byl zrušen (celostátně) Jednotný svaz českých zemědělců (JSČZ). Byl vytvářen po skončení války v roce 1945. Předsedou JSČZ v obci byl Nedoma František. U tohoto svazu byli všichni zdejší zemědělci. Svazu bylo přidělováno různé hospodářské nářadí a potřeby (jako lopaty, křebíky a pod.), dále oděvy (jako pracovní obleky, šátky a j.), které se rozdělovalo mezi jednotlivé zemědělce. Toto bylo výhodné, neboť v této době je vázané hospodářství (pozůstatek to z doby války) a těchto věcí nedostatek. U rámci JSČZ měla být postavena v obci též družstevní prádelna, na níž měla být zdarma dodána velká pračka, jakožto odměna zemědělcům za vzorné plnění dodávek mléka. Stavba však uskutečněna nebyla. Po vsi se nepravdivě rozšířilo, že družstevní prádelna má být počátek společného, družstevního hospodaření; tak uskutečnění stavby bylo brzděno a nakonec zmařeno.

Od 1.6 je v obci zavedena technická inseminace hovězího dobytka. Obecní býk byl na podzim převezen do Sušic. Naše obec byla mezi prvními na okrese, kde byla zavedena tato metoda.

6.12. byl odsouzen pro politický přestupek Martinek Ladislav k odnětí svobody na 5 let a ztrá-

tu jedné poloviny svého majetku.

Novotný František adaptoval z chlévu, jenž mu odprodal od č. 36 jeho otec Novotný Vojtěch v r. 1950, rodinný domek, který dostal č. 47. Sem se pak nastěhoval se svou rodinou z Gottwaldova.

Svatby: Rašková Milena do Nahošovic, Rašková Julie za Mlčocha Ulastimila, Zemánek Rostislav.

Narození: Bařina Jindřich, Dokoupilová Marta, Zemánek Rostislav (č. 27).

Zemřeli: Vitoslavská Anastasie ve věku 81 let, Nedoma František ve věku 72 let, Kučová Anna ve věku 74 let.

Odstěhoval se Zemánek Rostislav do Přerova.

Rok 1952.

V tomto roce byly při MNU zavedeny funkce tajemníků. Na schůzi pléna MNU v únoru byl za tajemníka přijat Filip Antonín ze Sušic, který tuto funkci vykonával zároveň v Radslavicích; v Grymově býval dvakrát za týden. Zde poznamenáváme, že asi do r. 1951 (od r. 1940) vypomáhal v naší obci při administrativě s potravinovými lístky a šatenkami Strouhal Alois, učitel z Kozlovic.

V červnu byl při MNU utvořen výbor žen. Byl sedmičlenný, předsedkyní byla Pluhařová Anežka. Výbor žen má být pomocníkem MNU.

V září byla v obci založena místní jednotka Československého svazu požární ochrany (ČSPO). Před

sedou jednoty byl zvolen Spáčil Antonín, později tuto funkci převzal Ptáček Ladislav. ^{Sboru} Náčelníkem byl ustanoven Nedoma Ladislav. Jistě stojí za zmínku, jak došlo k založení jednoty v obci. Jeden grymovský občan (Nedoma Ladislav) se přihlásil do místní jednoty ČSPD v Radslavicích. To dalo podnět k tomu, že pomocí okresního velitelství ČSPD jednotka ČSPD v Grymově byla založena. Založení jednoty proběhlo bez obtíží. O členství v ČSPD byl mezi občany zájem, a tak místní jednotka byla snadno vytvořena. 14. září požárníci se představili obci uspořádáním prvního požárnického výletu v Dudově zahradě.

15. října byla veřejná schůze zemědělců za přítomnosti předsedy ONV s. Reinolta. Na této schůzi podala většina zemědělců po dlouhém uvažování přihlášky do JZD. Dodatečně podali přihlášky další zemědělci, a tak vstoupili do JZD až na tři zemědělce všichni. Dne 1. 11. byla ustavující schůze Jednotného zemědělského družstva (JZD), na které bylo zvoleno představenstvo; předsedou JZD byl zvolen Spáčil Antonín. Na této schůzi bylo rozhodnuto zavést II. typ, dohodnuto prozatím hospodařit samostatně. Ke společnému hospodaření mělo dojít na podzim r. 1953.

Tokoto roku proběhla obcí celostátní štafeta přátelství a míru. Měla krátkou zastávku před kanceláří MNV, kde měl krátký projev tajemník MNV. K tomu dodáváme, že každým rokem (asi od r. 1949) probíhá obcí okresní štafeta přátelství a míru,

ke které jsou vždy přidány pozdravy sovětské zemi od naší obce.

Na jaře byla provedena úprava kaple, a to uvnitř. Byla omítnuta a nově vymalována, bylo rozšířeno elektrické osvětlení.

Na obecní hrázce u Bečvy byly na jaře vysázeny trnky; tímto byly doplněny mezery mezi třesněmi, které zde jsou vysázeny.

Počátkem roku spadla část domu č. 11 Ryšánek Jaromíra, a to chlévy. Střecha byla nad těmito objekty již velmi chatrná, a tak došlo ke zřícení. Hospodaření na této usedlosti bylo již delší dobu neuspořádané. Pro neobdělávání pole a nedodávání povinných dodávek státu bylo pole dáno do nuceného nájmu ostatním zemědělcům. Ryšánek Jarolím byl převeden do průmyslu.

U obce bylo k 12. 6. 12 motorových vozidel. Z toho bylo 9 motocyklů a 3 osobní automobily.

Na podzim se do domu č. 46 nastěhovali Škubalovi. Do této doby od konce války byl tento dům neobydlen. Majitel Zvolský z Přerova pěstoval tam nutrie, pak papoušky, drůběž. Bylo také dříve jednáno o zřízení dětského útulku v tomto domě, ale pak bylo od toho upuštěno.

Dům č. 24 převzali Dokoupil Ladislav a Božena.

Svatby: Zajíc Jaroslav s Hradilovou Milenou z Radslavic, Kuča František do Rokytnice, Ryšánek Stanislav (č. 8).

Narození: Kuča Ladislav, Bohunická Dagmar.

Umrtí: Spáčil František (č.12) ve věku 76 let,
Rašková Amalie ve věku 86 let.

Rok 1953.

V tomto roce byla 1.6. provedena měnová reforma a zrušen listkový systém, který byl od války stále zachovávan, i když se přiděl potravin zvýšil. Peníze se měnily v poměru 5:1, t.j. 5 korun starých za 1 korunu novou.

Zdejší zemědělci nebyli přesvědčeni o výhodách společného hospodaření. Všechně se snažili oddělit společné hospodaření v JZD, k němuž na podzim mělo dojít. Na jaře měl se uskutečnit společný podsev jetelovin do obilovin podle hospodářsko-technické úpravy půdy (která byla již vypracována). To měl být počátek společného hospodaření. Proto zemědělci společný podsev provést nechťeli a nakonec neprovedli. Členové JZD pak počali postupně podávat odhlášky z JZD, až nakonec všichni vystoupili. Tím se JZD v Grymově, dříve, než bylo vůbec přikročeno ke společnému hospodaření, během jara a léta rozpadlo.

Na podzim minulého roku se v okolních vesnicích rozšířila slintavka a kulhavka. Vykypulo hodně dobytka. Do naší obce se rozšířila až v lednu tohoto roku a trvala do března. Neměla v obci vážnějších důsledků, neboť neuhynul žádný dobytek.

V květnu z 9. na 10. napadl sníh, v dosti silné vrstvě, takže ihned neroztál. Podzim byl velmi

suchý, vůbec nepršelo. Z toho důvodu se málo nase-
lo ozimu; co se zaseto, to špatně vzklicilo.

V září vedl jeden z okruhů Mezinárodní
šestidenní motocyklové soutěže kolem Grymova po
silnici od Radslavic do Prosenic. Na tomto závodě
se podíleli někteří občané naší obce sanitní službou.

Od září studuje na průmyslové škole strojní
v Přerově (4-letá) Zdráhal Milan.

K 31.12. má obec celkem 179 obyvatel.

Oženil se Dokoupil Otakar do Prosenic.

Narození: Zajicová Zdislava, Martinková Věra
(č. 37), Ryšánková Jana (č. 8).

Zemřel Váňa Josef ve věku 78 let.

Do č. 46 se přistěhovali Křemečkoví z Čekyně.
Škubalovi se předtím odstěhovali.

Rok 1954.

16. května byly konány volby do národních
výborů, poprvé dle nového zákona o NV. V době před-
volební měl patronát nad obcí závod Meopta n. p.
Přerov. Imenovaný závod se staral o kulturní náplň
předvolební agitace. Bylo zde promítnuto zaměstnan-
ci několik celovečerních filmů; také zde pracující z
Meopty uspořádali estrádu. Ve volbách bylo zvoleno
9 členů MNV, 1 člen ONV a 1 člen KNV (volební ob-
vod do ONV je společný s Prosenicemi, do KNV s vi-
cero okolními obci; každý volební obvod má jedno-
ho kandidáta, mimo voleb. obvod pro MNV v malých
obcích jako u nás, kde pro volby do MNV je jeden obvod)

Voličů bylo 112, všichni volili. Jednotliví kandidáti byli zvoleni následovným počtem hlasů: do MNU: Chytil Antonín (č. 14) 103, Ministr Arnošt (člen KSC) 99, Nedoma František (člen ČSL) 105, Dokoupil Ladislav 109, Ryšánek Josef (č. 4) 106, Nedoma Ladislav 102, Ryšánek Metoděj 107, Zajíc Jaroslav 98, Zamazal Stanislav 104; do ONU Bohunický František z Prosenic 70 hlasy; do KNU Čalotka Josef z Radslavic 85 hlasy.

Na první schůzi nového MNU dne 23.5. byli zvoleni jednotliví funkcionáři: předseda MNU Nedoma František, tajemník Zajíc Jaroslav, člen rady Ministr Arnošt (předseda, tajemník a člen rady tvoří radu MNU). Dále byly ustaveny 4 stálé komise, jež se skládají z předsedy a členů; předseda komise je vždy členem MNU, členové komise jsou jednak z členů MNU, jednak z řad občanů nečlenů MNU. Jsou to: komise zemědělská (předseda Dokoupil Ladislav, členové: Ryšánek Metoděj, Spáčil Antonín, Ptáček Ladislav), komise finančně-rozpočtová (předseda Zamazal Stanislav, členové: Chytil Antonín, Pluhař Karel, Novotný František), technická komise (předseda Nedoma Ladislav, členové: Raška František, Duda František, Ministr Arnošt), komise zdravotní a kulturní (předseda Ryšánek Josef, členové: Zajíc Jaroslav, Vitoslavský Ladislav, Pluhařová Anežka). Současně s těmito volbami skončil svou činnost v obci dosavadní tajemník Filip Ant. V této době tajemníci již nebyli určováni, jako dříve, ONU, ale museli být zvoleni z členů MNU.

7.6. zvolena plenem MNU trestní komise: předseda Nedoma František, místopředseda Ministr Arnošt, členové: Ryšánek Josef, Ryšánek Metoděj.

28. listopadu byly konány volby do Národního shromáždění, a to podle nového zákona o volbách do NS. Nebylo již, jako dříve, na volebním lístku více kandidátů, ale jeden. Byly stanoveny volební obvody, v každém obvodu byl jeden kandidát. V našem volebním obvodu (jež zaujímal asi polovinu okresu) byl zvolen Nezhyba Josef, dělník ČSD, bytem Přerov.

19. 10. byla předsedkyní míst. organizace KSC zvolena Mikešková Františka.

V létě tohoto roku byl z větší části zbourán obecní domek. Na jeho místě má být postavena požární zbrojnice. V ní má být současně umístěna kancelář MNU. Původně, ještě před založením požárního sboru, měl být postaven obecní dům mezi domy č. 47 a 33, jež měl být kulturním domem. Od tohoto plánu bylo upuštěno. Po založení jednoty ČSPO bylo rozhodnuto postavit požární zbrojnici.

Na podzim byla zrušena a zasypána obecní studna, která stála před domem č. 20. Tato studna již delší dobu nevyhovovala. Stěny studny se sesypávaly, voda se ztrácela a byla závadná. Zde je třeba podotknout, že další dvě obecní studny byly již dříve zrušeny. První, jež byla před domy č. 23 a 24, byla zasypána někdy v letech 1930-35. Druhá byla před č. 4, této studny se již dlouho nepoužívala, byla zakryta a kolem r. 1950 byla zasypána.

V tomto roce dostal milost presidenta re-

publiky Martinek Ladislav za své vzorné chování.

Ulivem velkého sucha na podzim minulého roku (čímž vymrzly ozimky a jařiny byly pozdě zase-
té) byla úroda tohoto roku malá. Pšenice se urodilo
z 1 ha 16 q, žito 21 q, ječmene 30 q, ovesa 27 q, bramb-
bory 160 q, cukrovky 320 q.

Od září studuje na jedenáctileté střední škole
v Přerově (3 roky) Rysánková Marta (č. 38), na prů-
myslové škole jemné mechaniky a optiky v Přerově
(4-leté) Plukař Jiří (celkem jsou nyní v obci 3
studenti).

Svatba: Martinek Antonín s Ludkovou Věrou
z Byškovic.

Narození: Rysánek Josef (č. 4), Bokunická Jarmila.

Úmrtí: Ptáčková Petrolina ve věku 67 let, Ry-
sánková Štěpánka (č. 11) ve věku 39 let.

Odstěhoval se Bokunický Josef do Prosenic.

Rok 1955.

Na jaře bylo pokračováno s přípravou na stav-
bu požární zbrojnice. Byly dovezeny cihly, šterk, pí-
sek, železo, cement, hydratované vápno. S vlastní
stavbou započato 9. května, kdy se začaly pokládat
základy a betonovat sklep. Ve stavbě se pak postup-
ně pokračovalo, většinou svépomocí občanů. Byly
zde však velké potíže, hlavně pokud jde o nánázd-
ni pracovní síly a o přidělovaný materiál. Někdy
nebylo možné sehnat pracovní síly, jindy zase ne-
byl přidělen materiál, takže se stávalo, že se zde

mnohdy delší dobu nepracovalo.

Na podzim byl zahájen provoz přes nový železobetonový most přes Bečvu. Stavbu mostu provedl Moravomost, n. p. Gottwaldov. S přípravou stavby bylo započato již v předešlém roce 1954: byl navezen materiál, postaveny ubikace pro dělníky na Ptáčkové louce u mostu. S vlastní stavbou započato brzy zjara tohoto roku, dokončena na podzim. Uzhledová úprava mostu byla ponechána na příští rok. Prozatímní dřevěný most byl stržen. Tento most nebyl již vyhovující; byl několikrát poškozen, a to ledovými krami i velkou vodou; v tu dobu byl provoz na mostě přerušen. Úrchní část byla vždy rozebrána a na mostě zůstaly jen hlavní nosné podélné trámece. Ti, co potřebovali se dostat přes Bečvu a byli odvážní, si pomohli i tak. Přecházeli po oněch nosných trámech docela klidně třeba i s kolem neb i ruší trávy na zádech, třebaže trámy byly úzké (asi 20÷25 cm) a dosti vysoko nad vodou, ne právě klidnou. Sama stavba mostu byla několikrát narušena značným zvýšením stavu hladiny, takže práce na stavbě musely být přerušeny. Po opadnutí vody bylo v práci pokračováno.

Vesnice se v tomto roce, tak jako jiná léta, s dodávkovými úkoly zemědělských výrobků čestně vypořádala. Dodávky byly následovně splněny:

	předepsaný úkol	splněno (v %)
vepřové maso	5 330 kg	118 %
hovězí maso	8 815 kg	97 %

mléko	59 185 l	101%
vejce	26 730 ks	100%
zrny	44 830 kg	101%
brambory	19 925 kg	101%

Na státní nákup bylo dodáno: vepřové maso 6 614 kg, hovězí maso ~~66~~ 6 314 kg, mléko 101 895 l, vejce 9 269 ks, zrny 5 504 kg, brambory 40 kg. Zde poznamenáváme, že dodávky za jiná léta se nepodařilo zjistit; celkově dodávky obec celkově vždy každého roku splnila.

Tohoto roku vyšla výzva Ústředního výboru ČSM k mladým lidem, aby po vzoru sovětských komsonolců pomohli obdělávat ladem ležící půdu v pohraničních okresech. Na tuto výzvu se v obci přihlásila Kučová Anna, členka ČSM, a odjela dne 1.8. na roční brigádu do Moravice, okres Rýmařov.

Úroda z 1ha: pšenice 27q, žito 24q, ječmen 30q, brambory 210q, cukrovka 400q.

2) Svatby: Vitoslavský Ladislav s Hostašovou Františkou z Bohuslávky, Martinková Božena do Lúsek.

u- Narození: Martinková Věra (č.37), Martinek Svatopluk (č.22), Dokoupilová Libuše, Zajíc Rostislav, Mlčková Drahomíra.

ě Úmrtí: Dudová Ludmila ve věku 74 let, Zdrákalová Marie ve věku 75 let, Spáčilová Františka (č.12) ve věku 70 let, Ryšánek Berta (č.38) ve věku 81 let, Ryšánek Vojtěch (č.4) ve věku 73 let.

1) Dům č. 20 převzal Duda František, č.23 Vitoslavský Ladislav a Františka, č.29 Růžičková

Zdislava.

Odstěhoval se Ryšánek Stanislav ml. do Přerova.

Rok 1956.

V lednu byl v obci zakoupen první televizní přijímač, jehož majitelem byl Mlčock Ulasimil.

Na jaře bylo pokračováno ve stavbě požární zbrojnice. Byla dokončena zevní úprava zbrojnice, dohotoveno skladiště pro požární agregát. Dne 24. června na místní kody byla požární zbrojnice slavnostně otevřena. Slavnostního otevření se zúčastnily i požární sbory z jiných obcí. Při této příležitosti byl místnímu požárnímu sboru předán od ONV nový požární agregát. Současně byl MNV předáno od ONV čestné uznání za vzornou práci při výstavbě požární zbrojnice. 50 občanů, kteří odpracovali více než 50 brigádnických hodin, dostali odznak jako uznání za práci při stavbě požár. zbrojnice. Po otevření zbrojnice se v dalších pracích na úplném dokončení nepokračovalo. Zbývá dokončit místnosti a dostavět věž.

V červnu bylo vytvořeno družstvo dorostenek požárnic, které ale v tomto roce nevyvíjelo žádnou činnost.

Jelikož místní organizace KSČ v této době čítala malý počet členů (8, z toho 3 registrovaní), byl 28.12. místo výboru zvolen důvěrník

míst. org. KSČ. Tuto funkci zastávala Mikešková Františka. Zde dodáváme, že v r. 1946 měla organizace KSČ asi 33 členů; byl to maximální počet členů, jakého v obci KSČ dosáhla; odstěhováním členů postupně početně slábla.

Jelikož se v příštím roce konají volby do MNV, bylo koncem roku provedeno stručné zhodnocení práce MNV za uplynulé volební období. Při této příležitosti věnujeme několik poznámek k práci stálých komisí MNV. Především během období byly sloučeny komise technická a komise kulturní a zdravotní v jednu, v komisi pro péči o pracující (předseda Ryšánek Josef, členové: Nedoma Ladislav, Raška František, Duda František, Plukářová Anežka).

Zemědělská komise měla svůj plán práce; zasedání prováděla společně s radou MNV. Tato komise měla nejvíce práce, neboť každým rokem prováděla rozpis dodávek na jednotlivé zemědělce, mimo jiných úkolů. Své úkoly prováděla dobře, o čemž svědčí dobré plnění dodávek obce.

Finančně rozpočtová komise plán práce neměla, scházela se dle potřeby. Finanční hospodářství MNV vedla dobře.

Komise pro péči o pracující byla komisí nejslabší. Plán práce neměla, za celé období se sešla jen čtyřikrát, a to jen se zaměřením k projednání výstavby požární zbrojnice.

Žádná z komisí neprováděla zápisy ze svých schůzí.

Do května tohoto roku zajižďelo do obce putovní kino Domu osvěty z Přerova. Zajižďelo sem od r. 1954. Mimo to zde též promítala filmy Osvětová beseda z Radslavic. Promítalo se jednou za čtrnáct dní až jednou za měsíc. Účast na těchto představeních byla poměrně malá. Pro tuto malou účast se promítání filmu nevyplácelo a proto se filmy přestaly promítat.

V tomto roce zemědělci znaši obce již dosti používají práce STS, asi čtvrtina zemědělců. Používali práce STS při orbě, při žních na sečení. Dále téměř všichni zemědělci používali mlátičky STS (asi tři zemědělci vlastní malé mlátičky, na nichž stačí vymlátit jen svou sklizeň). Stejně tomu bylo i v roce předešlém (r. 1955). Před r. 1955 asi od r. 1949 se vedle mláčení mlátičkou STS (od r. 1950) používalo práci STS málo; jen něco se seklo, rodmítalo, prováděla hluboká orba. Bylo to ale jen ojediněle; většinou si toto vše dělali zemědělci sami svými potahy (ať koňmi či kravami). Před r. 1949 si dělali všichni sami, práce STS vůbec nepoužívali.

V lednu ukodily silné mrazy, které způsobily namrznutí ovocných stromů, hlavně švestek a vlašských ořechů; méně již jabloní a krušní.

Výnosy z 1 ha: pšenice 32q, žito 25q, ječmen 29q, oves 28q, brambory 210q, cukrovka 390q. (Výnosy od r. 1939 jsou brány dle výnosů grymovského zemědělce, který si je zapisoval; pouze výnosy u cukrovky jsou zvýšeny zde o 20

až 30 q, jelikož ji mival na t. zv. „Panském“, kde půda je dřívějšími majiteli vyčerpána.)

Od září studují na průmyslové škole zejména mechaniky a optiky Plukař Karel, Rysánek Vít (Celkem je v obci 5 studentů).

Svatby: Jemelíková Marie za Zavadila Josefa z Pavlovic, Kučová Anna za Indráka Josefa z Radvanic, Nedomová Anna do Radslavic.

Narození: Martinková Magda (č. 22), Vitoslavská Marie, Indrák Josef.

Úmrtí: Zamazalová Františka ve věku 70 let.

Změna majitelů domů: Do č. 7 se přistěhoval Fojtík Ivan; dům ten koupil od Mackáčové Josefy v r. 1955; majitelka se přestěhovala do Domu přestárlych v Pavlovicích. Dům č. 44 přešel na Gelovou Boženu (roz. Zamazalovu).

Odstěhovali se Mlčochovi.

Rok 1957.

19. května byly provedeny volby do národních výborů. V naší obci byly velké potíže se sestavováním kandidátky MNV. Někteří dosavadní členové MNV - zemědělci, i jiní zemědělci odmítali stát se členy MNV, neboť v této době začínali agitátoři získávat zdejší zemědělce pro vstup do JZD, a jako funkcionáři MNV by musili zaujít určitý postoj k zakládání JZD.

Z celkového počtu 116 voličů se voleb zúčastnilo 115. Jednotliví kandidáti do MNV získali

tento počet hlasů: Bařina Jindřich 111, Fojtík Ivan (KSC) 94, Kuča Miroslav 102, Chytil Antonín (č. 14) 114, Kučová Vlasta (KSC) 76, Mikešková Františka (KSC) 58, Zajíc Jaroslav 109, Zamazal Stanislav 110, Zemánek František 108. Do ONV byl zvolen Zedek z Buku, do KNU Caletka Josef z Radslavic.

Na první schůzi zvoleného MNV dne 28.5 byl předsedou MNV zvolen Fojtík Ivan, dělník Přerovských strojírů, tajemníkem Bařina Jindřich, členem rady Zajíc Jaroslav. Dále byly vytvořeny 3 stálé komise: zemědělská komise (předseda Zamazal Stanislav, členové: Chytil Antonín, Martinek Antonín, Vitoslavský Ladislav; po vytvoření JZD předsedou komise je Chytil Ant., Zamazal Stan. je členem komise), finančně rozpočtová komise (předseda Kučová Vlasta, členové: Zemánek František, Pluhař Karel, Zdrákal Bokumil), komise péče o pracující (předseda Kuča Miroslav, členové: Mikešková Františka, Rysánek František, Pluhařová Anežka). V tomto roce byla vytvořena nová trestní komise ve složení: předseda Fojtík Ivan, členové: Bařina Jindřich, Kuča Miroslav.

Tokoto roku jezdili do obce agitátoři z ONV a patronátního závodu Meopta Přerov, kteří přesvědčovali zdejší zemědělce o výhodách společného hospodářství a získávali je pro vstup do JZD. Jejich práce zde nebyla lehká. Mnozí zemědělci odmítali vstup do JZD s poznámkami, že

se jim dobře daří, že své dodávky státu plní; někteří i odmítali s agitátory hovořit. Nakonec přece se podařilo téměř všechny zemědělce pro vstup do JZD získat.

5. července byla ustavující schůze JZD; zde bylo dohodnuto zavést JZD II. typu s přechodem na III. typ od 1. 11. Teprve na členské schůzi 12. 7. rozhodnuto zavést III. typ se zpětnou platností od 1. 7. 1957. Dále bylo zvoleno představenstvo JZD: předseda Zamazal Stanislav, místopředseda Pláček Ladislav, účetní Spáčil Antonín, hospodář Ryšánek Josef, zooteknik Dokoupil Ladislav, pokladník Chytil František, skladník Ryšánek Stanislav, člen představenstva Vitoslavský Ladislav. Dále zvolena revizní komise: předseda Nedoma František, členové: Ryšánek Metoděj, Martinek Ladislav.

Zásady hospodaření grymovského JZD: Členové sdružují veškerou svou půdu ke společnému hospodaření; přitom pozemky zůstávají v soukromém vlastnictví členů. Ustájení dobytka je skupinové (v několika adaptovaných stájích, t. j. po skupinách). K doplnění osobních potřeb rodiny člena slouží záhumenkové hospodářství (výměra záhumenku 0,5 ha, počet hospod. zvířectva omezen). Odměňování je podle počtu odpracovaných jednotek pracovních (na prac. jednotku se musí odpracovat jisté množství práce, stanovené dle výkonových norem). Záležitosti družstva spravuje členská schůze, jež je nejvyšším orgánem družs-

tvá; v období mezi členskými schůzemi řídí správu družstva představenstvo, volené členskou schůzí na 2 roky. Revisní komise jako dohlížecí orgán kontroluje veškerou činnost družstva.

Do JZD vstoupilo celkem 44 zemědělců, z toho 26 žen. Do společného obhospodařování byla převzata půda o výměře 112,25 ha (z celkové výměry obce 142,19 ha), z toho orné půdy 100,16 ha (z celkové výměry or. p. obce 122,45 ha). Na jednoho člena připadá 2,55 ha zeměd. půdy (orné 2,28 ha). Mimo JZD zůstali s výměrou nad 2 ha 3 zemědělci (Nedoma Ladislav, Jemelík Alois, Zajíc František) a někteří drobní držitelé půdy (pod 2 ha).

K společnému hospodářství byl převzat tento stav dobytka: 71 ks skotu (z toho 34 krav), 62 ks vepřového dobytka (z toho 23 prasnic), 16 koní a 2 kříbatá. Ke společnému ustájení byly požádány provedeny adaptace některých stájí. Pro dojnice adaptováno 5 stájí (v č. 16, 22, 12, 21, 23), v č. 26 provedena adaptace porodnice prasnic, v č. 8 konírna, pro mladý dobytek 2 stáje (v č. 4 a 30), 2 stáje pro výkrm vepřů (v č. 14 a 37). Celkové adaptace stály 18 059 Kčs. Svod dobytka do adaptovaných stájí byl proveden 2.9.

Byly ustaveny dvě pracovní skupiny: jedna skupina pracuje v rostlinné výrobě, druhá v živočišné. Pracovníky v rostlinné výrobě vede agronom (hospodář), v živočišné zootechnik. V případě potřeby, hlavně při špičkových pracích, pomáhají

pracovníci z živočišné skupiny pracovníkům z rostlinné skupiny. Žně i podzimní práce byly společné. Tyto práce vcelku zvládli družstevníci sami, bez cizí pomoci.

V srpnu byla provedena hospodářsko technická úprava půdy (HTÚP). Prováděl ji ing Heger z Agroprojektu Olomouc. Podle HTÚP se na podzim orala pole v hony, t.j. velké celky. Mezi hony zůstaly ještě úzké pruhy poli, na nichž byly pícniny (jetelina a vojtěška). V souvislosti s touto úpravou byla upravena část zvaná „Tihelna“. Byly vytrhány trnky, břehy částečně srovnány a půda zúrodněna.

JZD dosáhlo těchto výnosů: žito 26,73 q, pšenice 31,28 q, ječmen 34,63 q, brambory 86 q, cukrovka 408 q. Nízký výnos brambor byl proto, že sadba, kterou měli zemědělci, byla špatná; dále pak si členové JZD mohli vybrat brambory pro zákumenek kde chtěli; vybrali si většinou tam, kde byla největší úroda. Povinné dodávky produktů rostlinné výroby splnilo JZD všechny na 100%. Dodalo: 110,5 q ječmene, 13,94 q žita, 89,- q pšenice, 108 q brambor, 4 501 q cukrovky. Na státní nákup dodáno: 25,- q ječmene, 11,- q žita, 4 410,- q cukrovky. Produkty živočišné výroby byly v polovině první roku dodány soukromně; v druhé polovině roku dodávalo již JZD a dosti vysoko překročilo povinné dodávky.

Z celkového hrubého příjmu JZD bylo dáno na nedělitelný fond (jenž slouží k úhradě ope-

řebovaných základních prostředků, k výstavbě) 7% (28 150 Kčs), na sociální fond (k zajištění sociální péče o členy) 3% (12 060 Kčs), na kulturní fond (k hrazení výdajů na kulturní potřeby) 0,6% (2 260,53 Kčs). Mimo tyto fondy je ještě fond osiv a sadby, jenž je pro zajištění osivu a sadby v příštím roce, a fond krmiv, jenž zajišťuje krmivo do příští sklizně pro všechna zvířata ve společném družstevním hospodářství.

Na pracovní jednotku bylo vypláceno 25,- Kčs a naturalie v hodnotě 4,75 Kčs.

Od založení JZD má nad ním patronát závod Meopta Přerov. V tomto roce pomohli pracující Meopty brigádou při sklizni cukrovky.

Začátkem července byl zvolen nový výbor žen (osmičlenný), jehož předsedkyní byla zvolena Kučová Anna.

Během roku bylo pokračováno v pracích na dokončení požární zbrojnice. Byly dokončeny místnosti a koncem prosince do nich přestěhována kancelář MNU a zároveň i místní lidová knihovna. Kancelář JZD zůstala umístěna v č. 19.

Na zbrojnici zbývá dokončit stavbu věže, což bylo odloženo na příští rok.

K oslavám 40. výročí Velké říjnové socialist. revoluce byly v měsíci listopadu konány pravidelné relace mistrním rozhlasem. Dále byl promítnut sovětský film „Jvan Brokin“. K tomu dodáváme, že oslavy důležitých výročí bývají v obci konány většinou tak, že se svolá slavnostní zase-

dání MNU, na kterém je přednesen referát o významu té či oné události. Byly též uspořádány smuteční trýzny při úmrtí J.V. Stalina a K. Gotwalda v r. 1953 a A. Zápotockého v r. 1957.

V létě úspěšně soutěžilo požární smíšené družstvo dorostenek. V okrskovém kole soutěže umístilo se na prvním místě a postoupilo do celookresní soutěže. Zde v okresním kole získalo rovněž titul vítěze.

Od září studuje na zemědělské technické škole v Přerově (4-letá) Zamazal Stanislav, na Vyšší pedagogické škole v Opavě (2-letá) Ryšánková Marta, na Vysokém učení technickém, fakultě energetické-strojní v Brně Milan Zdrákal (5-letá). (Celkem je v obci 6 studentů.)

Svatba: Spáčilová Irena do Kozlovic.

Narození: Zavadil Josef, Martinek Antonín (č. 37).

Úmrtí: Mokrycký Michal ve věku 64 let, Ryšánek Josef (č. 18) ve věku 67 let.

Dům č. 31 převzal Bohunický Josef a Juliana.

Do č. 44 se přistěhovali Řoutilovi z Radslavic.

Rok 1958.

Na členské schůzi místní organizace KSČ dne 27.1. zvolena předsedkyní organizace Hučová Ulasta. Zároveň byl vytvořen opět výbor organizace.

U tomto roce došlo ke změně ve složení stálých komisí MNU. Předsedyní finanční komise se stala Mikešková Františka, členem fin. kom. Kučová Vlasta, členem komise péče o pracující Zemánek František.

27. června na ustavující schůzi byla založena místní organizace Československého svazu mládeže. Do organizace se přihlásili téměř všichni mladí lidé z obce. V obci do této doby byli někteří z mladých členy ČSM, ale to ve svých závodech neb na školách. Předsedou organizace zvolen Zamazal Stanislav ml. Jako jeden z hlavních úkolů si organizace položila povznést kulturní život obce. 23. 8. uspořádala organizace ČSM svůj první podnik - zábavu „Srpnovou noc“ v zahrádě Ryšánkové č. 8. Zábava se celkem vydařila.

Koncem dubna byla v obci ustavena organizace Svazármu (Svaz pro spolupráci s armádou). Byl vytvořen střelecký kroužek, který vede Zavadil Josef. Předsedou zvolen Ptáček Ladislav ml.

Na výroční členské schůzi JZD dne 6. 2. uspořádala zdejší mládež malou estrádu. Nácvik vedla Kučová Vlasta. Vystoupení mladých se všem líbilo.

V dubnu vstoupili do JZD z bývajících 3 zemědělců s výměrou nad 2 ha a někteří drobní držitelé půdy. Mimo JZD zůstávají 3 zemědělské závody o celkové výměře zeměděl. půdy 3,24 ha

(2,6 ha orné půdy). V důsledku přistoupení nových členů musila být provedena nová HTÚP. Byla provedena v srpnu a prováděl ji ing Šimeček z Agroprojektu Olomouc. V souvislosti s touto úpravou byla vyrovnaná cesta mezi Zadními Hořaninami a Ouleklemi; břeh nad starou cestou byl částečně srovnán. Společná zemědělská půda (bez zákumeků), obhospodařovaná nyní JZD, činí 123,26 ha (z toho orná 113,15 ha). Celková výměra 28 zákumeků je 14 ha (orná 9,67 ha). K 31.12. má JZD 53 členů, z toho 31 žen. Průměrný věk je 42,7 let. Na 1 člena připadá 2,33 ha zeměděl. půdy. V živočišné výrobě pracuje 3 muži, 14 žen (t.j. 33% z celk. počtu pracujících), v rostlinné výrobě 7 mužů a 17 žen (47%), na ostatní práce 10 mužů (20%). Celkem je v JZD sdruženo 24 zemědělských závodů; z toho 3 jsou o velikostech od 0,51 do 2 ha v celkové výměře 4,27 ha, 7 o velikostech 2,01 až 5 ha v celk. výměře 28,20 ha, 13 o velikostech 5,01 až 10 ha v celk. výměře 85,92 ha, 1 o velikosti 11,2 ha. Mimo to má JZD ve svém obhospodařování veškeré pozemky MNV. Dále si JZD zabralo u Bečvy všechny pozemky s trávou zv. pešunky (majetek regulační správy Bečvy) a rozdělilo je mezi své členy ke zlepšení krmivové základny zákumekového dobytka. Bez zákumeků ponechány jen obecní krásky a cesty.

Během roku byly v JZD provedeny některé další úpravy a stavby. V č. 26 byla provedena přístavba porodnice prasnic v hodnotě 32 417 Kčs.

V č. 17 byla zřízena odchovna kuřat, v č. 3 provedena menší úprava stáje pro dojnice. V opuštěném pískovišti u Urbouce byla postavena v dubnu montovaná drůbežárna, která stála 42 322 Kčs.

V lednu byly dosti velké mrazy, v únoru bylo dosti teplo, zato zima trvala i v březnu. Květen byl poměrně suchý a teplý. Nepřišly mrazíky ani v době „ledových mužů“, takže ovocné stromy dobře odkvetly. Pěkné počasí trvalo do půle června; druhá půle června byla deštivá a tím ztížen konec senoseče. Do poloviny července bylo pěkné počasí bez deště, koncem měsíce častěji pršelo. Srpen byl deštivý, čímž se žně protáhly až do konce měsíce. V září bylo pěkné počasí. Říjen byl deštivý, takže se sklizeň cukrovky protáhla až do půle listopadu. Listopadové počasí bylo teplé. Na počátku prosince byly mrazy a sníh, v druhé půlce teplo a deštivo.

Na některé polní práce stačili družstevníci sami, při některých pomáhali brigádníci, a to z obce i patronátního závodu Meopta. Některé družstevnice poblížely na brigádníky jako na lidi, kteří jim berou práci a peníze, a ne jako na pomoc v práci.

Tak jako minulého roku, tak i v tomto roce některé polní práce, jako orba, většina sklizně, vyorání cukrovky prováděla STS z Radslavic svými mechanizačními prostředky. S prací STS bylo JZD vcelku spokojeno.

Letošního roku dosáhlo JZD těchto výnosů (z 1 ha): pšenice 26,72 q, žito 21,71 q, ječmen 28,77 q, oves 30,62 q, brambory 230 q, cukrovka 493 q, seno z pícnin na or. p. 83,66 q, seno z luk 71,60 q. Malé výnosy u ozimín byly v důsledku špatného přezimování a v důsledku jejich zařazení po nesourodých předplodinách.

Výroba živočišných produktů na 1 ha činí (z.p. - ze zemědělské půdy, o.p. - z orné půdy): hovězí maso (z.p.) 163,60 kg, vepřové maso (o.p.) 160,43 kg (ze z.p. 147 kg), vodní a krab. drůbež (z.p.) 5,5 kg, maso celkem (z.p.) 316,1 kg; mléko (z.p.) 1084,53 l, vejce (o.p.) 150,33 ks.

Úsek živočišné výroby svou intenzitou a vysokým efektem je převládajícím odvětvím družstva. Na celkových hrubých tržbách se tento úsek výroby podílí 57,6%, kdežto rostlinná výroba 36,6%. Specialisace na určitý určitý úsek živočišné výroby není zatím zavedena, ale nejúspěšnější a nejrentabilnější je chov vepřů.

Zkrácené vlastní náklady na výrobu 1 l mléka činí 1,23 Kčs, 1 kg vepřového masa 8,73 Kčs, 1 kg hovězího masa 6,43 Kčs. Zkrácené se nazývají proto, že zde nejsou zahrnuty všechny náklady (jako amortisace budov, strojů, dovoz pícnin a j.). Výpočet vlastních nákladů produktů rostlinné výroby nebyl proveden.

Stav dobytka v JZD k 31.12.: skot 97 ks (z toho 49 krav), prasata 165 ks (z toho 26 prasníc), drůbeže 416 ks (všechny slepice), koně 14 ks. Na záhu-

menkách 28 krav, 56 prasat. Zdravotní stav krav není příliš uspokojivý, je 50% krav tuberkulosních; u mladého dobytka se TBC vyskytuje částečně. Zdravotní stav ostatního zvířectva je uspokojivý.

^{Státní nákup}
Povinné dodávky splnilo JZD následovně (v závorce předpis):

Obiloviny 117,46% (142,14 q), brambory 108,48% (60,- q), cukrovka 332,44% (1 824,- q), maso hovězí 92,15% (94,63 q), maso vepřové 176,65% mléko 82,35% (77 277 l), vejce 61,14% (23 845 ks).

Povinné dodávky splnilo JZD takto (v závorce předpis):

obiloviny 102,45% (431,69 q), brambory 100% (191,41 q), cukrovka 100% (5 856,- q), maso hovězí 101,43% (66,72 q), maso vepřové 100,24% (69,03 q), mléko 100% (43 704 l), vejce 100,36% (12 571 ks).

Hodnota odměny na pracovní jednotku činí 25,- Kčs a naturalie v hodnotě 4,- Kčs. Odměňování v rostlinné výrobě je 95% prací podle normy (dle normy není např. odkrývání písku, ošetřování a sklizeň zeleniny a pod.). U živočišné výroby je odměňování od přírůstku, od litru a u selat od kusů. Průměrný příjem 1 družstevníka (včetně naturalie) činí 11 223,- Kčs, t.j. 935 Kčs měsíčně. Příjem ze záhumenského hospodářství možno ohodnotit na 1 družstevníka na 3 000,- Kčs ročně. Celkový průměrný příjem družstevníka je 1 200 Kčs měsíčně. Plánovaná hodnota pracovní jednotky byla 22,- Kčs (bez naturalie).

Z celkového hrubého příjmu JZD bylo přiděleno na nedělitelný fond 10,1% (t.j. 104 382,75 Kčs), na sociální fond 4% (t.j. 40 800,- Kčs), na kulturní fond 1,1% (t.j. 12 524,25 Kčs), na provozně zajišťovací fond 4,4%.

Ze sociálního fondu bylo celkem vyplaceno v tomto roce 21 313,- Kčs. Z toho bylo vydáno na nemocenské pojištění za členy 10 314,- Kčs, na podpory v době nemoci 3 619,- Kčs, na rodinné přídatky 5 840,- Kčs, náhrada za vojenské cvičení (2 členové) 1 540,- Kčs. V době nemoci se vyplácí každému členu (při nemoci delší než 3 dny) 10 Kčs na den. Při rodinných přídatcích se vyplácí měsíčně na 1. dítě 30,- Kčs, na 2. dítě 40,- Kčs, na 3. dítě 50,- Kčs, na 4. dítě 60,- Kčs.

Z kulturního fondu vyplaceno celkem 3 413,23 Kčs; z toho na knihy a časopisy 392,50 Kčs, zájezdy 577,70 Kčs, na školení 1 229,- Kčs, na výroční schůzi atd 1 214,53 Kčs.

Na podzim se 5 členů rozhodlo vytvořit společné záhumenky. Tyto záhumenky jsou součástí společných honů; po sklizni se členům přidělí produkty podle velikosti záhumenku a průměrných výnosů družstva. Za obdělání záhumenku platí záhumenkáři družstvu.

K 31.12. má JZD ve vlastnictví tyto mechanizační prostředky:

1 mlatička, 1 elektromotor, 2 nakladače chlévské mrvy, 1 výtuk sena, 1 výtuk zrna, 1 výtuková řezačka, 9 obilních secích strojů, 1 důlkovač na

brambory (všerob), 3 vyoravače brambor, 1 pračka na brambory, 11 žacíck strojů potahových, 4 obračeče potahové, 6 pokrabovačů potahových, 5 potahových (strojů) vlečných ^{vozu}.

Družstevníci se též zúčastňují družstevnických škol práce, a to v době zimní (počátkem roku). Poměrně dobrá účast bývá na speciálních kurzech družstevní školy práce v Přerově (asi 13 pracovníků; jsou to kurzy pro zelináře, ovocnáře, ošetřovatele dobytka a pod.). Špatná účast bývá na družstevní škole práce v Radslavicích, kde jsou všeobecné kurzy (asi 5 pracovníků). Celkem navštěvovalo DŠP více jak $\frac{1}{3}$ členů JZD Grymov.

Patronátní závod Meopta vychází JZD vždy vstříc, kdykoliv je toho zapotřebí. Pomáhají při administrativní práci (úprava a rozmnožení stanov, rozmnožení norem a pod.), při opravě strojů (mlátičky), pomohli při sklizni brambor a cukrovky, zve družstevníky na své kulturní podniky.

Mlýn v č. 26 měl být v tomto roce zcela zrušen. (Zařízení mělo být dáno do šrotu.) Do tohoto roku šrotoval i dělal kaši pro JZD i pro jednotlivce. Od tohoto roku je pronajmut JZD Grymov a smí se zde pouze šrotovat pro účely grymovského družstva; dělat kaši smí pouze pro krmené účely a to též jen pro JZD.

Výbor žen si dal závazek, že provede opravu kaple. Tak se taté na jaře stalo. Byla dána nová krytina střechy i věže (eternit místo břidlice),

zdi nově omítnuty, kolem spodu obložena kachličkami a prostor před vchodem vydlážděn.

Dne 3.5. byl hostinec Martinka Teodora převeden do lidového spotřebního družstva Jednota. Do Jednoty patří též místní obchod (neboť Budoucnost byla přeměněna na Jednotu).

Na místní hody 22.6. byla uspořádána okrsková soutěž požárníků z okolních vesnic; zde poprvé od svého založení cvičilo grymovské požárnické družstvo mužů. Soutěžilo též v okolních obcích.

V srpnu byl přestěhován vysílač místního rozhlasu z č. 19 do kanceláře MNV.

K 31.12. je v obci celkem 33 motorových vozidel; z toho 5 automobilů, 21 motocyklů (z toho 3 zn. Pionýr), 7 motokol.

K 31.12. má obec 185 obyvatel.

4.9. kolem 22. hod. byla pozorována krásná polární záře načervenalé barvy. Byla zpozorována na severovýchodě a pohybovala se k severu.

Tohoto roku byla velmi bohatá úroda jablek a krušek. Zato švestek bylo málo.

Svatby: Ryšánek Antonín (č. 8) s Martinkovou Jiřinou, Krečmerová Zdislava za Hubjata Františka, Rašková Anna za Štěpánika, Rašková Marie za Koryčana Josefa, Chytilová Ludmila do Přerova, Váňová Božena do Skotců.

Narození: Ryšánek Ladislav (č. 8), Hubjat František.

Zemřeli: Jemelíková Františka ve věku 92

let, Kuča Antonín ve věku 81 let.

Dům č. 37 převzal Martinek Antonín a Věra.
Přistěhovali se Mlčochovi.

Závěr.

Zápisem roku 1958 je splněn závazek organizace ČSM doplnit kroniku obce za posledních 20 let. Za zápisem r. 1958 měl následovat zápis „K historii obce do r. 1938“ (jak je uvedeno v úvodu doplňků). Jelikož tento ještě nebyl dopsán, bude zapsán v pozdější době (snad za r. 1959).

Práce na doplňování kroniky nebyla nikterak lehká, neboť bylo málo dochovaného písemného materiálu; vydatným zdrojem k zápisům nám byly proto i ústní vzpomínky občanů. Ovšem ani tyto ústní vzpomínky spolu s dochovaným písemným materiálem nemohly nahradit to, co by se zachytilo, kdyby kronika byla vedena. Vycházejíce z tohoto těžce nabytého poznatku doufáme, že se již nikdy nestane, aby kronika vedena nebyla a tak unikalo to, co by mělo být zaznamenáno pro generace budoucí pro jejich poučení, pro seznámení se s životem současnosti.

Jisté je, že tím, že kronika vedena nebyla, unikalo mnoho událostí hodných zaznamenání do kroniky. Uždyť posledních 20 let bylo na politické události velmi rušných. Tak v letech 1939 až 1945 to byla okupace našeho státu německými fašisty; bylo to období pronásledování všech pokrokových lidí v naší vlasti, období ilegálního boje proti okupantům, končící nakonec

osvobozením Rudou armádou. Naše obec i její obyvatelé vyšli z této velmi těžké doby bez pokromy. Nebylo u nás, jak již ostatně poznamenáno dříve, ani udavačů, ani kolaborantů, nebylo zde ani žádného odboje. Všichni se svorně těšili na chvíli, kdy budou fašisté od nás vyhnáni Rudou armádou.

Po osvobození v r. 1945 dostává se k moci dělnická třída, která se snaží položit základy socialistické republiky. Avšak až do února 1948 všemožně tomu brání reakční buržoasie, jež do té doby byla zastoupena ve vládě. Teprve vítězství 25. února, kdy byla vytvořena vláda bez reakčních ministrů, tedy skutečná vláda lidu, definitivně rozhodlo o charakteru republiky. Počal se budovat socialismus. Hlavním úkolem budování socialismu na vesnici je převod soukromého vlastnictví ve vlastnictví družstevní, čili zakládání JZD. V současné době jde o dovršení výstavby socialismu v naší republice.

Tyto velké změny společenské nezůstaly bez vlivu i na naši obec. Před okupací byl Grymov obcí výhradně zemědělskou; dělnické rodiny byly asi tři nebo čtyři, všechny ostatní rolnické. Příchodem několika dělnických rodin na počátku okupace (vesměs ze zabraného pohraničního území) byla posílena dělnická část obce. Proto po osvobození byla zde silná komunistická strana; členy této strany byli v obci (až asi na dvě výjimky) dělníci; tehdy měla strana dosti i mladých lidí z dělnických rodin. Vedle této strany byla v obci silná i lidová strana, jejímiž členy té byli výhradně zemědělci. V této době po osvobození byla v obci silná politická aktivita. Posílením posic KSČ

ve státě v r. 1948 nastává v obci po politické stránce klid. Tento klid byl však v té době zdánlivý, o čemž mimo jiné svědčí negativní výsledek voleb v r. 1948. Po r. 1948 postupným odchodem členů KSČ (odstěhováním mimo obec) slabne aktivita místní organizace KSČ. Vliv má i to, že od r. 1948 nebyl nikdo v obci přijat do řad KSČ.

Sociální složení obce, pozměněné počátkem okupace, se dále mění v průběhu let po osvobození; vzrůstá počet pracujících v průmyslu. Tento počet vzrůstá tím, že do průmyslu odchází pracovat mladi ze zemědělských rodin (dříve zůstávali při zemědělství), v průmyslu pracují i ti, kteří mají malou výměru pole. Toto je důsledek všeobecného vývoje v republice, kdy hlavně v době 1. pětiletky šlo o posílení průmyslu. Pro správný pohled na situaci v obci ještě nutno dodat, že neodchází všichni mladi ze zemědělství, ale že skoro na každé usedlosti zůstává nástupce. Dnes je situace v sociálním složení obce taková, že počet pracujících v zemědělství nepatrně převyšuje počet pracujících v průmyslu. Tak se naše obec přeměnila z obce výhradně zemědělské v obec zemědělsko-dělnickou.

Nejvýznačnější změnou v obci bylo její združstevnění. Prvá JZD v našem státě byla ustavena v r. 1949. U nás v obci se dlouho bránili společnému hospodaření. Bylo to předně proto, že jako soukromě hospodářící rolníci měli dobré příjmy z hospodaření. Byli zde u nás vesměs dobří hospodáři; snad na to mělo vliv i to, že většina z nich měla jakési, sice minimální, odborné vzdělání (získali rolnickou školu), mnozí z nich sledovali odbornou literaturu a uplatňovali zde získané po-

znatky. Dalším činitelem, který odrazil od společného hospodaření, bylo to, že v okolí nebyly JZD s nějak vynikajícími výsledky hospodaření. V neposlední řadě (a to nejen u nás, ale snad všude) působila síla tradice soukromého hospodaření. Historie zakládání JZD v obci je poznamenána v zápisech. Dodáváme jen, že nyní (v r. 1958) je socialisace naší obce v podstatě skončena. Tím je v naší obci splněn hlavní ekonomický úkol budování socialismu na vesnici.

Dobré hospodaření rolníků i zlepšení ekonomických podmínek v průmyslu (pro dělníky) mělo vliv i na životní úroveň obyvatel naší obce, která se značně zvýšila. Tato výše životní úrovně je vidět snad již na první pohled úpravností domů v obci. Mnoho z nich bylo opraveno, ať již malými úpravami (zasazením větších oken místo menších, novým omítnutím), nebo většími úpravami - přestavbou. Opraveny byly: za okupace přestaven dům č. 20; v letech 1945-1950: menší úprava - č. 12, přestavba - č. 22; v letech 1951-1958: menší úprava - č. 15, 31, 33, 38, někud větší - č. 1, 42; přestavba (menší či větší) - č. 26, 7, 6, 5, 24, 32, 14. U některých byly přestaveny nejen obytné budovy, ale i hospodářské objekty. Po stránce vzhledové patří dnes obec mezi nejlepší v okrese; působí na každého, kdož ji navštíví, dobrým dojmem.

Dalším dokladem růstu životní úrovně je růst počtu některých významných předmětů, zvyšujících životní úroveň. Tak je to růst počtu motorových vozidel (viz zápisy), růst počtu televizorů; u televizorů stojí jistě za povšimnutí, jak rychle se zvětšuje jejich počet - za necelé tři roky je jich nyní 12. Některé předměty se staly samozřejmostí. Tak radiopřijímač je

dnes v každé domácnosti. Značné rozšíření doznaly i elektrické pračky; v r. 1949 byly koupeny v obci první pračky, dnes jsou ve většině domácností. Asi třetina rodin má domácí chladničku. Značně se zlepšila kultura bydlení, a to jak po stránce čistoty, tak i v uspořádání i kvalitě.

A nyní ještě o smýšlení, názorech lidí naší obce a jak se mění. Předně nutno uvést, že obyvatelé obce, jakožto rolníci, byli značně nábožensky založeni; toto se udržuje u většiny obyvatel dodnes (vnější projev - hojné navštěvování kostela, i když méně než dříve, konání májových pobožností a červenových nedělních pobožn. v místní kapli, a jiné); projevuje se (a to vlivem rodičů) i u větší části mládeže (ale ve slabší míře). K tomuto se přimyká nejasnost v názorech na současnou politickou dění u větší části občanů.

Dále třeba se zmínit o poměru rolníků k bezzemkům (dělníkům). I když v naší obci byla rolnická hospodářství malá, přesto rolníci se cítili něco více než dělníci. Tento možno říci povýšenecký postoj rolníků byl pozůstatek z dřívějších dob, trval za okupace i po ní. Začíná se měnit až po r. 1948 a to pozvolna; v době zakládání družstva r. 1957 téměř zmizel a založení JZD proces ukončilo a tak dnes povýšenecký poměr rolníků zmizel. Společné hospodaření v JZD vůbec nejsilněji působí na změnu myšlení lidí. Dnes ještě se projevuje u většiny členů JZD určité lpění na soukromém majetku, avšak již nyní jsou patrné náznaky změny tohoto vztahu k majetku a společné hospodaření bude působit v tomto směru i nadále.

Tento velmi stručný nástin vývoje obce v letech 1938-1958 jsme považovali pro celkový přehled za nutné zvláště poznamenat. Tím končí naše kolektivní práce, jež dopl-

ňuje v kronice. vzniklou mezeru 20 let. Poznáváme ještě, že v kronikaření jsme úplní začátečníci, proto zápisy nejsou snad tak dokonalé, jak by měly být. Avšak uváděné údaje v zápisech jsou spolehlivé, neboť byly vždy několikrát zkontrolovány po stránce pravdivosti. Jediné omyly snad jsou v uvádění sňatků v letech 1945-50, případně v narozeních neb úmrtích (že snad někdo byl opomenut), a nebo v údajích o přistěhovaných nebo odstěhovaných.

Další zápisy, psané nyní již pravidelně za každý rok bude zapisovat kronikář, určený radou MNV.

Kronikář.

Usnesením pléna místního národního výboru Grymov byl jsem v roce 1959 pověřen vedením kroniky obce Grymova. Nejprve, tak jak bývá zvykem ve vedení kroniky, uvedu stručně svůj životopis.

Narodil jsem se ve zdejší obci 15.4.1938. Můj otec, vyučen stolařem, byl nejdříve poštovním dělníkem, nyní ješť mistrem spojů. Matka v domácnosti. V letech 1944 až 1949 jsem chodil do obecné (národní) školy v Radslavicích, 1949 až 1953 do střední školy v Přerově. Po ukončení povinné školní docházky jsem v letech 1953 až 1957 studoval na průmyslové škole strojní v Přerově. Po úspěšném zakončení studia na průmyslové škole maturitou jsem v r. 1957 vstoupil na strojní fakultu Vysokého učení technického v Brně, kde nyní studuji. Od r. 1953 jsem organizován v ČSM, kde čas od času zastávám drobnější funkce. Mimo to jsem členem ROH, SČSP, ČSPD.

Jako kronikář mám nevýhodu v tom, že jsem mlad a studující a tudíž bez nějakých velkých životních zkušeností, a že v kronikaření jsem téměř začátečník. Přes toto však budu snažit zapisovat události tak, aby podávaly věrně vývoj naší obce vpřed, aby byl zachycen obraz boje starého s novým i jak to nové postupně vítězí, jak v naší obci probíhá vývoj do světlé budoucnosti lidstva - ke komunismu.

Na závěr ještě poznamenávám, že každý zápis do kroniky schvaluje vždy plénum MNV (schvalován byl i dodatečný zápis za léta 1938-1958).

Milan Zdrákal
Milan Zdrákal,
kronikář.

Rok 1959.

V listopadu tohoto roku dochází ke změně ve složení MNV. Dosavadní předseda Fojtík Ivan se z obce odstěhoval a tak na schůzi pléna MNV 13. 11. byl zvolen předsedou MNV Zajíc Jaroslav, člen JZD. Členem rady zvolena Kučová Ulaša.

Již asi od minulých voleb v r. 1957 byla v obci bezpečnostní komise, jež má dbát na pořádek a bezpečnost v obci, ale až do letošního roku nepracovala. Teprve v tomto roce se tato komise počala scházet. Její složení je: předseda Fojtík Ivan, členové: Duda František, Zajíc Jaroslav, Novotná Emilie. Po odchodu předsedy MNV se mění složení komise: předsedou se stává Špalek Ladislav, členy jsou: Duda František, Kuča Mi-

roslav, Novotná Emilie, Nedoma Ladislav, Āroutil Jaroslav, Vitoslavský Ladislav.

Dne 7.3. bylo slavnostní zasedání MNU a výboru žen k oslavě Mezinárodního dne žen. Na tomto slavnostním zasedání byl odevzdán 4 matkám čestný odznak „Materství III. stupně“ za výchovu 5 až 7 dětí. Vyznamenané byly: Zemánková Anna (5 dětí), Ryšánková Ludmila z. 8 (5 dětí), Martinková Gabriela (5 dětí), Dokoupilová Žofie (7 dětí). Na ukončení zasedání přednesli školáci básničky, věnované matkám, a obdarovali své maminky květinami.

Dvěma matkám z naší obce byl na slavnostním shromáždění ONV v Přerově dne 9.3. udělen čestný odznak „Materství II. stupně“ za výchovu 8 až 9 dětí. Čestný odznak obdržely: Váňová Anastazie (8 dětí), Rašková Julie (9 dětí).

V únoru bylo, dle vládního nařízení, uspořádáno školení civilní protivzdušné ochrany, které bylo povinné pro všechny občany, kteří jsou zaměstnáni jen v obci (zemědělci, ženy v domácnosti). Účast byla 95%, 2% omaluvených (nemoc), 3% se nedostavilo. Školení proběhlo během února ve čtyřech půldnech, vedl je učitel z Radslavic J. Makovička.

V současné době jsou v obci tři členové Československé strany lidové, kteří jsou členy místní organizace v Přerově.

Na výroční členské schůzi JZD bylo znovu zvoleno představenstvo; složení představenstva zůstává stejné, jen jako členem místo Ryšánka Stanislava byl zvolen Chytil Antonín (č. 14). Složení členstva JZD zůstal nezměněn. Pracovníci jsou rozděleni do několika skupin: 1 stálá polní skupina (30 pracovníků), 1 krmivářská skupina (2 pracovníci); stálá skupina pro chov skotu (11 pracovníků), pro chov prasat (4 pra-

cov.), chov drůbeže (1 prac.); 1 stavební četa (2 pracov.). Jako pomocník hospodáře pro vedení polní skupiny byla ustavena četařka (Vitoslavská Amalie).

V červenci tohoto roku vyšla „Přerovská výzva“. Je to celookresní závazek družstev okresu Přerov na zvýšení zemědělské výroby k 15. výročí osvobození republiky a současně i výzva pro jiné okresy k následování. Družstevníci se v ní zavazují zvýšit výrobu o 9,75%. Do této Přerovské výzvy je zapojeno i JZD Grymzov svými závazky. Byly vyhlášeny jednak individuální závazky pracovníků v živočišné výrobě, jednak kolektivní závazek pracovníků v rostlinné výrobě a celého družstva na zvýšení zemědělské produkce. Tento závazek byl předán prezidentu republiky zástupci družstev okr. Přerov, mezi nimiž z naší obce byla družstevnice Marie Ptáčková.

V tomto roce bylo pokračováno v JZD v dalších stavbách. Byla postavena (v č. 26) odchovna pro plemenný vepřový dobytek, bouda pro kance (8 860 Kčs), dvě boudy pro selata, vše v hodnotě 31 029 Kčs. Byl zakoupen 1 pojízdný kurník (4 680 Kčs; jeden byl zakoupen již loni; loni též byla koupena chladirna mléka za 15 709 Kčs). V č. 4 byl ohrazen výběh pro mladý dobytek. Během roku byl dobytek ustájen do dalších dvou stájí, a to do č. 2 (jalovice), a č. 5 (selata - odstavná).

Strojů a dopravních prostředků bylo zakoupeno tento rok za 123 248,26 Kčs. Některé ze strojů byly překoupeny od STS (starší či novější, v rámci předávání strojů z STS do JZD, probíhající letos): Zetor 25k s příslušenstvím (močůvkovač, pluh dvojak, žací lišta, plečka, samovazač, kultivátor) za 24 680 Kčs, pásový traktor KDP 35 (5 280 Kčs), nakladač chlěvské mrvy

(9500 Kčs) a některé jiné drobnější stroje. Jako nové stroje byly koupeny: automatická mlatička MAR 90 s vázacím lisem (35 289,40 + 6 320,- Kčs), traktor 25A (19 581 Kčs), 2 vlečky a j. menší stroje.

Běžné opravy strojů si JZD provádí samo (k tomu je ustaven mechanizátor Chytil František; kolářské práce provádí Ptáček Ladislav); náročnější opravy provádí STS Přerov. Traktoristé jsou z řad družstevníků.

Během roku byl vypracován pracovníky Agroprojektu Olomouc souborný projekt HTÚP. Podle této HTÚP bude zaveden 11-konný osevní postup. Na tento osevní postup se bude postupně přecházet tak, aby toto neovlivnilo nepřizpůsobivě úrodu, a přechod má být ukončen v r. 1962. V rámci této HTÚP byly vyměněny pozemky v trati Podilská za Noční podíly, v trati Rybníky (na Prosensku) zaohran hospodářský obvod. Dále bylo pokračováno v terénních úpravách půdy, započatých ložiského roku, srovnávání břehů a opuštěných pískových dolů. Byl stažen břeh v trati Přední kopaniny a Přední sušické, břeh u cesty Zadní kopaniny a cesta vyprůměrnána. Jámy po dolování písku byly zakrnuty v tratích U tihelny (starý důl zvaný Tihelna), Dlouhá, U drůbežárny; na Olehli bylo porovnáno rozsáhlé pískoviště. Na pískové louky v trati Na nadryni byla nakrnutá hlina, získaná z přeložky Radslavského potoka, a z břehů nad těmito loukami. V trati Rybníky byla přeložena cesta zv. hrázová (která vedla uprostřed honu a tento tak nevhodně rozdělovala) ke Struze (jednalo se vlastně o převedení této cesty, neboť tato byla vyvýšená, byla na dřívější hrázi rybníka), byly porovnány břehy a nerovnosti u odlehčovacího odpadu, vyústujícího od zádvornic-

kého stavidla na Struze. Celkem tyto úpravy stály 80 000 Kčs a tyto úpravy hradil stát. Úpravy byly prováděny stroji a prováděli je pracovníci Krajského podniku meliorační a půdní úpravy.

Při úpravách t. zv. Tikelnzy byly v břehu odkryty nějaké základy; byly tři, obdélníkového půdorysu, složeny z kamene a částečně cihel, spojených maltou. Nebyly velké, největší z nich byl asi 5x2m, vysoký asi přes půl metru. Je to snad zbytek ze základů pro kozel na pálení cihel z dob, kdy se zde ještě pálily. Při této příležitosti možno poznamenat, že se v tomto roce našla u Dudů obecní pečeť z r. 1898. Je oválného tvaru a má jen nápis: Obecní úřad v Grymově 1898.

Na podzim se ustavilo meliorační družstvo Přerov. Sdružuje JZD přerovského okresu a tedy i JZD Grymov je jeho členem.

Zima byla mírná, slabé mrazy, málo sněhu. V březnu dosti teplo, málo deště, v dubnu proměnlivo, koncem dubna ranší mrazíky, takže umrzly hlavně květy střešní. Květen byl dosti chladný (hlavně druhá polovina), dosti suchý. V červnu teplé, proměnlivé počasí, v červenci s počátku horko, pak deštivo a teplo, v srpnu teplo, s málo dešti. Od poloviny srpna až do konce října vůbec nepršelo, takže panovalo v této době velké sucho, s průměrnými teplotami. V listopadu jen občasné přehánky (dostí ještě sucho), v prosinci do půle zima a sníh, pak teplo.

Strojní práci na poli si družstvo udělalo většinou samo, neboť nakoupením strojů v letošním roce se JZD stalo vcelku po této stránce samostatné. Práce STS bylo použito jen za 8 000 Kčs (bylo to ledkování a postřik cukrovky, 5 ha sečení samovazem, 5 ha vyorávky cukrovku, ze 2/3 münchovské hromadon

a asi 10 ha hluboké orby). Všechny polní práce (jarní, žně i podzimní) byly zvládnuty včas a vcelku vlastními silami (výpomoc byla místními brigádníky při jednocení cukrovky, vyorání brambor a 1 nedělní brigáda při výmalatu). Vlivem sucha na podzim byly stíženy podmínky při orbě a setí; zasel se ale včas až asi na 6 ha pšenice, obilí velmi špatně vzešlo.

Výnosy jednotlivých plodin z 1 ha byly: pšenice 31,4 q, žito 25,5 q, ječmen 28,9 q, oves 30,1 q, cukrovka 312,-q, brambory 200,1 q, seno z pícnin 80,9 q, seno z luk 54,-q. Nebylo dosaženo plánovaných výnosů u pšenice, ječmene a žita. U pšenice a ječmene to bylo způsobeno špatnou předplodinou (v důsledku zavádění nového osevního postupu), nedodržením agrotechnických lhůt (jelikož se přebíraly pozemky od zahuménkářů); u žita tím, že bylo na písčitéch pozemcích u Bečvy. U cukrovky byl překročen plánovaný výnos, přesto ale nebyl takový, jaký se očekával; cukrovka byla napadena v červnu květilkou ciklovou a mšicí makovou, pak žloutenkou virovou a značný vliv mělo i podzimní sucho. Z ostatních plodin se v JZD Grymov pěstuje: kukurice na siláž, cibule, česnek, karotka, salát, špenát, okurky, řepka olejná.

Na povinné dodávky JZD dodalo:

obiloviny 300,01 q (100%), brambory 186,94 q (100%), cukrovka 5 856 q (100%), maso vepřové 72,49 q (100,19%), maso hovězí (a drůbež) 70,96 q (101,45%), mléko 45 824 l (100%), vejce 13 806 ks (100%).

Na státní nákup bylo družstvem dodáno:

obiloviny 321,25 q (100,39%), maso vepřové 75,97 q (173,88%), maso hovězí 58,16 q (138,27%), mléko 73 501 l (87,39%), vejce 57 100 ks (183,04%), brambory 30,14 q (100,46%), cukrovka 1 639 q (89,85%).

Povinné dodávky obilovin byly původně plánovány na 455,82 q; byly však celostátně snižovány, aby si JZD mohla zajistit rezervu jaderných krmiv na příští léta; proto sníženy povinné dodávky na 300 q. Nesplnění státního nákupu v mléce tkví v tom, že státní nákup byl vysoko stanovena (svědčí o tom i to, že ^{ve} na výrobě mléka na 1 ha je JZD Grymou na předním místě v okrese).

Ve výrobě živočišných produktů na 1 ha se dosáhlo: mléko 1105 l, hovězí maso 144,51 kg, vepřové maso 156,22 kg, vejce 626,60 ks.

V letošním roce bylo poprvé prodáno na aukčním trhu v Přerově asi 7 plemených prasat pro chov. Je to poprvé v historii obce, co na tomto trhu na chov byla z naší obce selata prodána. JZD má v současné době naději, že mu bude přiznan charakter plemenného družstva v chovu prasat.

Stav hospodářského zvířectva k 31.12.: skot 100 ks (48 krav), prasata 151 ks (26 prasnic), drůbeže 412 ks (slepice), 13 koní; na záhumenkách: 26 krav, 48 prasat. Z krav je asi 50% tuberkulosních, jest ale pravděpodobné, že během roku 1961 TBC krav vymizí. Na jaře z koupených kuřat asi 25% uhynulo vlivem špatného zdravotního stavu. Jinak stav zvířectva je dobrý.

Na pracovní jednotku bylo vypláceno 22,- Kčs (plánováno 20,- Kčs) a naturálie v hodnotě 3,3 Kčs. Čistý měsíční průměrný příjem jednoho družstevníka (i s naturáliemi) je 843,43 Kčs; odhadne-li se příjem ze záhumenku za rok na 3000 Kčs, pak celkový průměrný měsíční příjem družstevníka činil asi 1100 Kčs.

Počet pracovních jednotek na 1 ha je 172 (loni 171,86). Je to proti jiným JZD velký počet, ale je vcelku odůvodněný.

Je to způsobeno tím, že se pečlivě provádí příprava půdy (3x podzimní), pečlivě se provádí práce jiné; strojní práce dělány vesměs družstvem, oprava strojů prováděna vlastními silami; výstavba družstva, úprava pozemků dělana družstevníky; práce jsou dělány vlastními silami, jen málo brigádníky. U mnohých družstvech je tomu dnes opačně než v Grymově.

Z celkového příjmu družstva byly jednotlivé fondy dotovány takto: nedělitelný fond 12,2% (118 395,94 Kčs), sociální fond 3% (28 700 Kčs), kulturní fond 0,78% (7 552 Kčs), provozně zajišťovací fond 0,52% (5 000 Kčs).

JZD umožňuje svým členům různé zájezdy, na které jim platí cestovné z kulturního fondu. Tak dvě družstevnice byly na rekreaci v Tatrách, 10 družstevníků se zúčastnilo třídního zájezdu s JZD Kozlovice, 10 družstevníků zájezdu STS Radslavice na farmu stát. statku Židlochovice, 11 družstevníků bylo na Velké Pardubické, dále byla uskutečněna návštěva brněnského veletrhu.

V zimě počátkem roku družstevníci opět navštěvovali družstevní školy práce, a to jednak v Přerově (speciální), jednak v Radslavicích (všeobecné); účast na DŠP byla letos nižší než loni.

Patronátní závod Meopta pomáhá JZD při opravě strojů, které není možno vlastními prostředky opravit. Jeho zástupci pomáhali při prověrkách, ekonomickém rozboru.

Grymovské JZD již od svého založení dobře hospodáří a patří mezi přední družstva okresu Přerov. O tom svědčí i umístění v soutěži JZD; za 1. pololetí tohoto roku se umístilo na II. místě okresní soutěže a při celoročním hodnocení též na II. místě. Za toto umístění získalo odmeňnu 1000 Kčs a od patronátního závodu fotoaparát Flexaret.

Za rok 1958 byli jako nejlepší pracovníci v družstvě
byť vyznamenáni: Ptáčková Marie, ošetřovatelka prasnic, za
odchov 17 selat v průměru od 1 prasnice; Nedoma František
za vzorný přísun zeleného krmiva. Za rok 1959 byl
odměněn jako nejlepší pracovník Rysánek Josef za obětavé
plnění svých povinností rostlináře.

Celkově možno říci, že úspěchy JZD, kterých dosáhlo,
byly dosaženy díky dobré pracovní morálce družstevníků,
není mezi nimi takových, kteří by si práce v družstvu
nehleděli. Neméně zásluhu má i vedení družstva, které
má vždy na mysli především dobro družstva.

Na jaře byla řepka olejná poprášena proti škůdcům.
Včely, které nebyly zavřeny a zde se pásly, pak kypuly.
Včelstva byla naštěstí jen oslabena (asi o 115, či více).
Při této příležitosti budiž poznamenán stav včelstev
v obci v této době. Včely pěstují: Vitoslavský Alois, Martinek
Teodor, Raška František, Nedoma Ladislav; celkem 15 včelstev.

Úroda ovoce byla v tomto roce velmi malá. Třešně nebyly
žádné (umrzly květy); jabloně a hrušně po loňské úrodě
málo kvetly a plody během léta a počátkem podzimu většinou
opadaly. Jen úroda švestek byla bohatá; z nich se rá-
bila slivovice v lipové výborné jakosti (celkem v obci asi 3 hl).

Jako loňského roku, tak i letošního proběhl v lednu kurz
šití. Uspořádal jej výbor žen, vedla jej instruktorka z Přerova.
Kurzu se zúčastnilo 14 žen.

Asi po dva roky až do poloviny letošního roku cvičila
předsedkyně výboru žen Kučová Anna v ručních pracech (vyší-
vání) zdejší školáčky i školáčky z Radslavic, a to zdarma. Pro ne-
pochopení některých občanů musela těchto cvičení zanechat. O
prospěšnosti těchto cvičení svědčí i to, že sousední Radslavice

ji požádaly, zda by chodila učit vyšívat tam.

Dne 10.4. započaly práce na dětském hřišti, které se má v obci vybudovat na pozemku, kde dříve stál dům č.28. K tomu, aby zde vzniklo hřiště, je nutno vyrovnat nerovnosti, vyvést zbytky základů domu a okradit. Pracovalo se zde několikrát na jaře a na podzim. Pracovali zde členové ČSM, výboru žen i jiní občané. Původně se počítalo s otevřením hřiště již letos. Jelikož se však projevil nezájem o vybudování dětského hřiště (velmi špatně se sháněly brigády, snad pro zaneprázdněnost občanů), nemohlo být hřiště dokončeno. Celkem bylo odpracováno 181 hod, z toho mládež 100 hod. Přebytkovou hlinu odvezli členové ČSM na zúrodnění dolů, kde je drůbežárna.

V květnu bylo pokračováno v dostavbě věže požární zbrojnice. Tak bylo během jara zdivo věže dostavěno (stavělo se i v minulém roce, ale velmi málo). Počátkem listopadu byla věž zastřešena; tím byla definitivně ukončena stavba celé této budovy. Trvala dosti dlouho - přes čtyři roky; s počátku se jevil značný zájem o tuto stavbu a tak stavba rychle rostla; po jejím slavnostním otevření v r. 1956 zájem však ochabl a tak, jelikož nebylo možno sehnat někoho, kdo by na stavbě dělal, se dostavba značně protáhla. Celková hodnota stavby činí 130 000 Kčs, polovina této hodnoty je odpracována brigádami občanů.

V dubnu započaly práce na přeložce Radslavského potočka. Tato přeložka spočívá v rozšíření a prohloubení příkopu po pravé straně silnice z Radslavic. Práce byly během léta skončeny. Přerušeni přítoku vody (po t. zv. varatrokách, tj. přiváděcí příkop) do rybníčka u mlýna Hloží a jeho zrušení nebylo však ještě provedeno, neboť rybníček je nyní nádr-

ží proti požáru; stane se tak po vybudování dvou protipožárních studní, které se mají v nejbližší době stavět.

V letošním roce požární družstvo vystoupilo na veřejném cvičení 28.6. v Kozlovicích. Toto družstvo pro cvičení se těžko vytvářelo, neboť mladí požárníci (17 až 19-tiletí) odmítli cvičit a dali raději přednost zábavě před svou členskou povinností v ČSPD. Nakonec bylo vytvořeno smíšené družstvo mužů, žen a dorostenek (4 muži, 1 žena, 3 dorostenky, 1 dorostenec). Tak z 38 členů ČSPD v obci se ztěžilo našlo 9, kteří by byli ochotni cvičit. Jinak činnost místní jednoty ČSPD spočívala v preventivních prohlídkách, provedených dvakrát v roce (tyto se provádí každoročně).

K oslavě Velké říjnové socialistické revoluce a k měsíci československo-sovětského přátelství byla organ. ČSM vysílána relace místním rozhlasem. Po této relaci byla odeslána z obce okrsková štafeta do Přerova; byly na ni pozdravné stuky sovětskému lidu od všech organizací NF v obci. Dne 17.11. projela obcí celostátní štafeta poselství přátelství a míru; štafeta byla nesená jezdci na koních od Prosenic do Přerova a byla v obci pozdravena za hojně účasti občanů. Před projetím štafety byla vysílána opět relace organizace ČSM.

Relace k URSR nebyla jedinou relací organizace ČSM, ale bylo jich více. Tak během května a června byly vysílány pravidelné relace v neděli dopoledne, v nichž byli občané seznámeni s historií obce četbou z místní kroniky. Jelikož o tato vysílání byl zájem, bylo v nich pokračováno. Od konce června do poloviny září byla pravidelně v sobotu v podvečer vysílána četba na pokračování z knihy „Hlozi“ grymovského rodáka Vojtěcha Ptáčka. V této knize

popisuje život 70-tých let minulého století v naší obci. J tato četba na pokračování měla velký ohlas. Na ukončení žní 16.8. bylo vysíláno kratší pásmo básní a karáckých písní; toto pásmo se všem, kteří poslouchali, líbilo.

Na výroční členské schůzi JZD 4.2. vystoupili svazáci s malou estrádou. Převážně většině přítomných se program líbil; jen některým družstevnicím se obsah nelíbil a estrádu veřejně odsuzovaly. Tímto však značně znechtily svazákůna (kterým se dosti těžko podařilo získat ze svých řad účinkující, neboť mnozí o vystupování neměli zájema) další práci na kulturních pořadech.

Místní organizace ČSM převzala v lednu rad místní lidovou knihovnou patronát. Dva svazáci, Vít Rysánek a Milan Zdráhal, byli určeni knihovníky (neboť dosavadní knihovník František Chytil musel se pro zaneprázdněnost této funkce vzdát). Složení knižního fondu je vcelku dobré, pouze dětské literatury je velmi málo. (K 31.12. je 721 svazků). Čtenářů jest poměrně málo; nejuděčnějšími čtenáři jsou školáci, kteří si dosti půjčují. Celkem se však málo půjčuje (za r. 1959 půjčeno 541 knih). K měsíci českoslov.-sovětského přátelství uspořádala knihovna 5.12. besedu s dětmi, na níž byly čteny sovětské pohádky a promítány diafilmy pohádek. Účast byla hojná (24 dětí). Toto byla první beseda knihovny v její historii.

Během roku (tak jako každoročně) se pořádaly 4 lékařské přednášky, pořádané kabinetem zdravotnické osvěty z Přerova.

Jinak možno říci, že kulturní činnost v obci je slabá. Pro divadelní ochotnictví není možno najít ochotníky ani naučivatele, promítání filmů se nevyplácí (promítán byl

jen jednou v listopadě Domem osvěty z Přerova), neboť půjčované filmů činí 140 Kčs i více, což se nikdy, i při nejlepší návštěvě, nevybere. Na druhé straně je nutné vidět, že značnou kulturní roli hraje televizní přijímače, kterých je již nyní v obci dosti a kde je možno shlédnout filmy, divadlo, estrády, přednášky atd.

V tomto roce byl zvolen nový předseda místní organizace Svazarmu - Rysánek Vít. Činnost Svazarmu v naší obci spočívá ve střelecké přípravě svých členů, jež provádí většinou během jara a léta.

V červnu byla promována na učitelku na Vyšší škole pedagogické v Opavě Rysánková Marta. Od září navštěvuje Novotná Božena střední ekonomickou školu v Opavě (4-letá), Zamazal Antonín zemědělskou technickou školu v Přerově (4-letá). Celkem je nyní v obci 6 studentů.

K 31.12. má obec 188 obyvatel. Odstěhovali se Jndrákovi do Radvanic, Fojtíkovi do Ostravy; přistěhoval se Kuča František s rodinou.

Č. 2 převzali Zavadil Josef a Marie; č. 7 převzali Božena Zemánková a Miroslav Josef.

Svatba: Zemánková Anna za Přikryla Josefa z Lazník.

Narození: Vítoslavský Ladislav, Koryčan Josef, Martinec Václav (č. 22), Štěpaníková Věra, Zavadilová Milada, Zajícová Jvona.

Zemřela Chytilová Františka ve věku 64 let.

Zapsal kronikář

Milou Zavadilová